

T. C.

**ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ANASANAT DALI
PIYANO SANAT DALI**

**N. METNER'İN MÜZİKAL STİLİ VE
BİRİNCİ PİYANO KONÇERTOSU**

(YÜKSEK LİSANS SANAT ESERİ METİN ÇALIŞMASI)

Ecem ALNIAÇIK

BURSA-2017

T. C.

**ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ANASANAT DALI
PIYANO SANAT DALI**

**N. METNER'İN MÜZİKAL STİLİ VE
BİRİNCİ PİYANO KONÇERTOSU**

(YÜKSEK LİSANS SANAT ESERİ METİN ÇALIŞMASI)

Ecem ALNIAÇIK

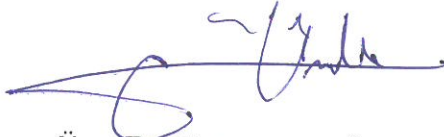
Danışman:

Doç. Özgür ÜNALDI

BURSA-2017

T. C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Müzik Anasanat Dalı, Piyano Sanat Dalı'nda 701571001 numaralı Ecem ALNIAÇIK'ın sunduğu *Performans (konser) Programı* ve hazırladığı “*N.Metner'in Müzikal Stili ve Birinci Piyano Konçertosu*” konulu Sanat Eseri Metin Çalışması'nın incelenmesi ile gerçekleştirilen Yüksek Lisans Sanat Eseri Çalışması savunma sınavı 16/06/2017 günü 13.30 – 15.30 saatleri arasında yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın çalışmasının BAŞARILI olduğuna OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

Üye (Tez Danışmanı ve Sınav
Komisyonu Başkanı)
Doç.Özgür ÜNALDI
Uludağ Üniversitesi

Üye
Prof.Gülay GÖĞÜŞ
Uludağ Üniversitesi

Üye
Doç.Beril ÇALGAN
Uludağ Üniversitesi

Üye
Doç.Aylin ÇAKICI UZAR
Uludağ Üniversitesi

Üye
Doç.Gökhan AYBULUS
Anadolu Üniversitesi

16/06/ 2017

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS/DOKTORA İNTİHAL YAZILIM RAPORU

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KONSERVATUVAR-MÜZİK ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA

Tarih: 10/05/2017

Tez Başlığı / Konusu: N. Metner'in Müzikal Stili ve Birinci Piyano Konçertosu

Yukarıda başlığı gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 75 sayfalık kısmına ilişkin, 10/05/2017 tarihinde şahsım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından (Turnitin)* aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan özgünlük raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 4 'tür.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kaynakça hariç
- 2- Alıntılar hariç/dahil
- 3- 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Çalışması Özgünlük Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Adı Soyadı: Ecem ALNIAÇIK

Öğrenci No: 701571001

Anabilim Dalı: Konservatuvar-Müzik

Programı: Piyano

Statüsü: Y.Lisans Doktora

Doç. Özgür Ünalı

* Turnitin programına Uludağ Üniversitesi Kütüphane web sayfasından ulaşılabilir.

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Sanat Eseri Metin Çalışması olarak sunduğum “N. Metner’in Müzikal Stili ve Birinci Piyano Konçertosu” Başlıklı çalışmanın bilimsel araştırma, yazma ve etik kurallarına uygun olarak tarafımdan yazıldığına ve tezde yapılan bütün alıntıların kaynaklarının usulüne uygun olarak gösterildiğine, tezimde intihal ürünü cümle veya paragraflar bulunmadığına şerefim üzerine yemin ederim.

Tarih ve İmza

16.06.2017

Adı Soyadı: Ecem ALNIAÇIK

Öğrenci No: 701571001

Anabilim Dalı: Konservatuvar-Müzik

Programı: Piyano

Statüsü: Y.Lisans Doktora

ÖZET

Yazar Adı/Soyadı	: Ecem ALNIAÇIK
Üniversite	: Uludağ Üniversitesi
Enstitü	: Sosyal Bilimler Enstitüsü
Anasanat Dalı	: Konservatuvar-Müzik
Sanat Dalı	: Piyano
Tezin/Çalışmanın Niteliği	: Yüksek Lisans
Sayfa Sayısı	: xi+75
Mezuniyet Tarihi	:/06/2017
Tez Danışmanı	: Doç. Özgür Ünal

N. METNER'İN MÜZİKAL STİLİ VE BİRİNCİ PİYANO KONÇERTOSU

Nikolay Karloviç Metner, her ne kadar günümüzde gereken önem verilmesede 19. - 20. yüzyılda yaşamış önemli piyanist ve besteciler arasındadır. Ekim Devrimi, İkinci Dünya Savaşı gibi büyük dünya olaylarının yaşandığı, oldukça zor bir dönemde yaşamış ve buna rağmen özellikle piyano edebiyatına birçok önemli eser kazandırmıştır. Hayatı boyunca, yaşadığı dönemde ortaya çıkmaya başlayan izlenimcilik akımı, atonal müzik gibi müzikte değişimlere karşı durmuş, her zaman geleneksel tekniklerin kullanılması gerektiğini savunmuştur.

Metner ve *Piyano Konçertosu Op.33 No.1* adlı eserin konu edildiği bu çalışmanın ilk bölümünde Metner'in hayatı, yaşadığı dönemin özellikleri ve müzikal stili ele alınmış, ikinci bölümünde bestecinin eserleri incelenmiş, üçüncü bölüm olan son bölümde ise *Piyano Konçertosu Op.33 No.1* form açısından incelenmiş, nota örnekleriyle gösterilmiştir.

Metner'in Birinci Dünya Savaşı sırasında yazdığı bu eser, özellikle form, tema ve armonileriyle Metner'in ustalığını gözler önüne sermektedir. Her ne kadar günümüzde sıklıkla icra edilmiyor olsa da gerektirdiği teknik zorluklar ve müzikal olgunluk ele alındığında 20. yüzyılın önemli piyano konçertolarından biri olma niteliğindedir.

Bu çalışma Metner'in hayatını, müzikal stilini, eserlerini ve *Piyano Konçertosu Op.33 No.1*'i detaylı olarak incelemek amacıyla yazılmıştır. Ayrıca Metner ile ilgili yerli ve yabancı kaynak sayısının oldukça az olması sebebiyle bu çalışmanın, Metner'i ve eserlerini tanımak ve seslendirmek isteyenler için önemli bir kaynak olabileceği düşünülmüştür.

Anahtar Sözcükler: Nikolay Karloviç Metner, piyano, konçerto, stil

ABSTRACT

Name and Surname	: Ecem ALNIACIK
University	: Uludag University
Institution	: Institution of Social Sciences
Field	: Conservatory-Music
Branch	: Piano
Degree Awarded	: Master
Page Number	: xi+75
Degree Date	: .../06/2017
Supervisor	: Associate Prof. Ozgur Unaldi

N. MEDTNER'S MUSICAL STYLE AND HIS FIRST PIANO CONCERTO

Nikolai Karlovich Medtner plays a significant role among the composers and pianists who lived in the 19th - 20th century although he has not been given enough significance today. The fact that he lived through rather difficult times when the October Revolution and the WWI broke out did not hold him back from making great contributions into the piano repertoire. As an adherent of the conventional compositional techniques, Medtner was against the innovative trends such as impressionism and atonalism, which emerged in his life time.

This study, based on Medtner and his *Piano Concerto Op.33 No.1*, consists of three sections, first of which presents the life of Medtner and stylistic features of his era. The second section includes an overall study of his works and the final section presents an analysis of the *Piano Concerto Op.33 No. 1* with the score examples.

Medtner's first piano concerto, composed during the WWI era, demonstrates his mastery as a composer with skillful use of form, themes and harmonies. Despite the fact that his works are not often performed today, this concerto is regarded as one of the most prominent piano concertos of the 20th century considering the technical difficulties and musical maturity required throughout the entire piece.

In this study, it is aimed to make a detailed analysis of the life, musical style, and compositions of Medtner and his *Piano Concerto Op.33 No.1*. Moreover, this study is believed to be an important guide to those who wish to learn about Medtner and to perform his works since the number of the sources about Medtner is quite insufficient.

Keywords: Nikolai Karlovich Medtner, piano, concerto, style

ÖNSÖZ

19.-20. yüzyılın önemli bestecilerinden Nikolay Karloviç Metner, hayatı boyunca birçok esere imza atmış, özellikle piyano edebiyatına çok sayıda eser kazandırmış bir bestecidir. 1914 yılında bestelemeye başladığı *Piyano Konçertosu Op.33 No.1* ise her ne kadar günümüzde sıklıkla icra edilmese de bu önemli eserlerinden biridir. Türkiye’de, Metner ve bu eser üzerine oldukça az sayıda çalışma olması sebebiyle, bu metin çalışmasının müzik eğitimi veren kurumlardaki öğretim elemanları ve öğrenciler için faydalı bir kaynak olacağı düşünülmüştür.

Hem performans hem de metin çalışmalarına yardımcı olup, benimle bilgisini ve tecrübesini paylaşan danışmanım Doç. Özgür Ünaldı’ya, çalışmanın hazırlanması sırasında katkıda bulunan Prof. Gülay Göğüş’e, eserin müzikal analizi konusunda yardımcı olan Doç. Gökçe Altay’a, İngilizce kaynak çevirilerinde yardımcı olan ağabeyim Çağdaş Alınçık ve Emre Engin’e teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No.
TEZ ONAY SAYFASI	ii
YEMİN METNİ	iii
ÖZGÜNLÜK RAPORU	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vi
ÖNSÖZ	vii
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar	x
ŞEKİLLER	xi
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM NİKOLAY METNER'İN HAYATI VE MÜZİKAL STİLİ

1. N. METNER'İN HAYATI.....	2
1.1. Çocukluk ve Gençlik Yılları: Kariyerinin Başlangıcı.....	2
1.2. Ekim Devrimi ve Göç	4
1.3. İkinci Dünya Savaşı ve Son Yılları.....	6
2. N. METNER'İN MÜZİKAL STİLİ.....	8
2.1. Dönemin Rus Müziği	8
2.2. N. Metner'in Eserlerindeki Stil ve Yapı	11

İKİNCİ BÖLÜM NİKOLAY METNER'İN ESERLERİ

1. N. METNER'İN PİYANO ESERLERİ	17
1.1. Piyano Sonatları	17
1.2. Masallar.....	21
1.3. Unutulmuş Melodiler	22
1.4. Solo Piyano için Bestelediği Küçük ve Orta Formlu Eserler.....	24
1.5. Piyano Konçertoları	28
2. N. METNER'İN DİĞER ESERLERİ	29
2.1. Şan ve Piyano için Bestelediği Eserler	29
2.2. Keman ve Piyano için Bestelediği Eserler	30
2.3. Piyanolu Kuartet Op. Posth.....	31

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
NİKOLAY METNER PİYANO KONÇERTOSU OP.33 NO.1

1. Konçertonun Ortaya Çıkışı	32
2. Konçertonun Form Bakımından İncelenmesi	33
2.1. Serim	34
2.2. Gelişme	47
2.3. Yeniden Serim	60
2.4. Koda	61
SONUÇ	67
EKLER.....	68
KAYNAKLAR	73
İZİN FORMU	75

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1. Müzik dilinin temel unsurları ve onları etkileyenler	13
Tablo 2. Müzik dilinin temel duyguları ve onları etkileyenler	14
Tablo 3. Bölümlerin konçerto içindeki yerleri	33
Tablo 4. Serim bölümünün genel görünüşü	46
Tablo 5. Gelişme bölümünün genel görünüşü	59
Tablo 6. Koda'nın genel görünüşü	66

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Konçertonun girişindeki üç ölçülük solo (Ölçü: 1-3).....	34
Şekil 2: Birinci bölüm A1 teması (Ölçü 3-14).....	35-36
Şekil 3: Birinci bölüm A2 teması (Ölçü 14-20).....	37
Şekil 4: Köprüde yer alan iki kat genişletilmiş A2 teması (Ölçü 44-48).....	38
Şekil 5: A2 temasının piyanoda gelişi (Ölçü 52-55).....	39
Şekil 6: Köprüde değiştirilerek duyulan A1 teması (Ölçü 60-64).....	40
Şekil 7: Birinci bölüm B1 teması (Ölçü 66-68).....	41
Şekil 8: B1 temasının çeşitlenerek piyanoda gelişi (Ölçü 74-76).....	41
Şekil 9: Birinci bölüm B2 teması (Ölçü 97-101).....	42
Şekil 10: Birinci bölüm C1 ve C2 temaları (Ölçü: 124-130).....	43
Şekil 11: Giriş motifinin tekrar piyanoda duyulması (Ölçü 154-155).....	44
Şekil 12: Kodada kanon olarak duyulan A2 teması (Ölçü 157-160).....	45
Şekil 13: Gelişme bölümünün ilk bölmesindeki kadans (Ölçü 202-227).....	47-48
Şekil 14: İkinci bölmedeki 1. varyasyonun girişi (Ölçü 255-263).....	50
Şekil 15: İkinci bölmedeki 2. varyasyonun girişi (Ölçü 292-295).....	51
Şekil 16: İkinci bölmedeki 3. varyasyonda duyulan B1, A1 ve A2 temaları (Ölçü 322-326).....	52
Şekil 17: İkinci bölmedeki 4. varyasyonun girişi (Ölçü 340-346).....	53
Şekil 18: İkinci bölmenin 4. varyasyonunun sonunda piyanonun kadansı (Ölçü 389-394).....	54
Şekil 19: İkinci bölmedeki 5. varyasyonun orkestra girişi (Ölçü 396-400).....	55
Şekil 20: 5. varyasyondaki B1 temasının ritmik yapısı (Ölçü 406-409).....	55
Şekil 21: İkinci bölmedeki 6. varyasyonun ritmik girişi (Ölçü 426-427).....	56
Şekil 22: İkinci bölmedeki 7. varyasyonun girişi (Ölçü 444-447).....	57
Şekil 23: 8. varyasyondaki orkestra ve piyanonun kanonu (499-502).....	58
Şekil 24: Gelişmenin sonundaki giriş motifi (Ölçü 529-530).....	59
Şekil 25: Piyano ve orkestradan duyulan A1 temasının kanonu (Ölçü 535-538).....	60
Şekil 26: Kodanın ilk teması: A1 temasının değiştirilmiş hali (Ölçü 582-586).....	62
Şekil 27: Kodadaki B1 ve A2 temaları (Ölçü 612-614).....	63
Şekil 28: Kodanın A1 teması ile başlayan ikinci bölümü (Ölçü 639-640).....	64
Şekil 29: Kodanın üçüncü bölümündeki C2 ve B1 temaları (675-679).....	65
Şekil 30: Konçertonun kapanışı (Ölçü 738-741).....	66

GİRİŞ

Nikolay Karloviç Metner, 19. yüzyıl sonları-20. yüzyıl başlarında yaşamış önemli bestecilerden biridir. Yaşadığı dönemde ve sonrasında “büyük bir deha” olduğu düşünülse de hiçbir zaman hak ettiği değeri görememiştir. Bazı kaynaklara göre tanınmamasının sebebi yaşadığı dönemin zorlukları, bazılarına göre ise Metner’in kendi deyişiyile dönemin “moda müziğine” ayak uydurmamış olmasıdır. Stravinski, Prokofiev gibi bazı besteciler geleneksel tekniklerden uzaklaşıp yeni fikirler ortaya koyarken, Metner de Rahmaninov gibi hayatı boyunca geleneksel tekniklerden uzaklaşmayıp onları geliştirerek eserler ortaya koymuştur.

Metner, eserlerinin büyük bir kısmını piyano için bestelemiştir. Orkestra ve piyano için bestelediği üç piyano konçertosu bulunmaktadır. Bunlardan ilki, çalışmanın da konusu olan *Piyano Konçertosu Op.33 No.1*’dir. Günümüzde, özellikle Türkiye’de çok sık icra edilmese de piyano edebiyatında önemli bir yere sahiptir. Bu konçertonun biçimsel ve armonik yapısı, piyano tekniğine katkıları ve alışılmadık müzikal fikirleri, bestecinin dehasını kanıtlar niteliktedir.

Günümüzde Metner’i ve eserlerini konu eden çok fazla çalışma olmadığı görülmektedir. Türkiye’de bu konuya yakın olan araştırma, Bengi Baraz Çınar’ın “Post Romantik iki Rus Besteci: Rachmaninoff-Medtner ve Medtner’in Tanınmayışı” adlı yayımlanmamış sanatta yeterlik metin çalışmasıdır. Yabancı dilde ise Metner’in “Op.33 Do Minör Piyano Konçertosu’nun Metrotektonik Analizi” başlıklı, Alexander Sarest tarafından yazılmış bir doktora tezi bulunmaktadır.

Bu çalışmanın hazırlanmasının amacı; Metner’in, eserlerinin ve özellikle *1. Piyano Konçertosu*’nun tanıtımına katkısı olacağı düşünülmektedir. Çalışmanın birinci bölümünde Metner’in hayatı, yaşadığı dönemin özellikleri ve son olarak da müzikal stili incelenmiş, ikinci bölümde Metner’in eserleri, üçüncü bölümünde ise *1.Piyano Konçertosu* form bakımından incelenmiş ve örneklerle gösterilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

NİKOLAY METNER'İN HAYATI VE MÜZİKAL STİLİ

19.-20. yüzyılın önemli bestecilerinden olan Alman asıllı Rus besteci Nikolay Karloviç Metner, “Rus Brahms’ı” olarak anılmış, piyano edebiyatına birçok eser kazandırmıştır. Oldukça iyi bir piyanist olmasına rağmen daha çok besteciliğe yönelmiş, yakın dostu Rahmaninov gibi ünlenemese de döneminde ve sonrasında birçok besteciye örnek olmuştur.

1. N. METNER'İN HAYATI

Piyanist, besteci ve eğitimci Nikolay Karloviç Metner, 5 Ocak 1880 tarihinde Moskova’da doğmuştur. Alman asıllı bir aileden gelse de her zaman Rus kültürünü benimsemiştir. Romantik dönemin son bestecilerinden olan Metner, altı çocuklu bir ailenin beşinci çocuğu olarak dünyaya gelmiştir. İş adamı olan babası Karl Petroviç, Estonya’da doğmuş, sanatla, felsefeyle ve edebiyatla her zaman içi içe olmuştur. Müzisyen bir aileden gelen İsveç-Alman asıllı annesi Aleksandra Karlovna Gedike ise şan sanatçısı ve müzik öğretmenidir. Kardeşleri ve Nikolay, iyi bir çevrede yetişmiş ve iyi eğitim almışlardır.¹

1.1. Çocukluk ve Gençlik Yılları: Kariyerinin Başlangıcı

İlk piyano derslerini altı yaşında annesinden alan Metner’in daha başlangıçta piyanoya olan ilgisi ve yeteneği çevresi tarafından farkedilmiştir. Piyano çalmaya başladıktan kısa bir süre sonra Mozart ve Scarlatti’nin sonatlarından bazılarını çalabilir hale gelmiştir. Bu sırada keman dersleri alan erkek kardeşi Aleksandr ile boş zamanlarında keman ve piyano için bestelenmiş eserleri çalarak bundan büyük keyif almışlardır. Daha sonraki yıllarda piyano çalışmalarına Moskova Konservatuvarı’nda profesör olan amcası Fyodor Gedike ile devam etmiştir.²

1892 yılında Moskova Konservatuvarı’na kabul edilen Metner, 1900 yılında en üst derece ile mezun olmuştur. Burada Anatoli Galli, F. Liszt’in öğrencisi Paul Pabst, Vasili Sapelnikov ve Rahmaninov ile Skriabin’in de hocası olan Vasili Safonov ile

¹ Evgeniya Vasyutinskaya, *N.K. Metner: Lichnost, Vzglyady, Stil. Ispolnenie Muzyki Metnera: analiticheskie etjudy*, St. Petersburg, Compozitor (SPb.), 2014, s. 9.

² Barrie Martyn, *Nicolas Medtner: His Life and Music*, London, Scholar Press, 1995, s. 3.

çalışmıştır. Aynı zamanda teori dersleri de alan Metner, ileride besteleyeceği eserlerinde etkileri görülen Sergey Taneyev ile de kompozisyon çalışmıştır.³

1900 yılında Viyana’da düzenlenen 3.Uluslararası Anton Rubinstein Piyano Yarışması’na katılmış ve onur ödülü almıştır. İstedığı başarıyı elde edemeyen Metner, büyük ölçüde hayal kırıklığına uğrasa da piyano hocası Safonov çok destek olmuş, onun için Rusya’da ve Avrupa’da, Rubinstein’in 5. *Piyano Konçertosu*’nu seslendirmek üzere bir turne organize etmiştir. Bu dönemde kardeşi ve onun her zaman iyi bir besteci olacağından emin olan hocası Taneyev, onu besteciliğe yönelmesi için ikna etmeye çalışmışlardır. Metner, besteciliğe yönelmeye ikna olmuş ancak Safonov’un organize ettiği bu turneyi kabul etmediği için araları bir hayli açılmıştır. Bu dönemde *Masallar* adını verdiği birçok küçük formlu eserler bestelemiştir. Besteciliğe yönelmesine rağmen konser vermeyi de ihmal etmeyen Metner, repertuarında kendi eserlerinin yanı sıra Beethoven’ın 4. *Piyano Konçertosu* ve *Appassionata Sonatı*’na, Schumann’ın *Toccat*a, Bach’ın *Prelüd ve Füglerine*, Chopin’in *Etüt, Balad, Polonez* ve *Prelüdlere* yer vermiş ancak daha sonraki yıllarda Beethoven’ın 4. *Piyano Konçertosu* ve *Appassionata Sonatı* dışında konserlerinde sadece kendi eserlerini seslendirmiştir.⁴

Metner’in bestecilik kariyeri, 1903 yılında Jurgenson’un bestecinin ilk çalışmasını basmasıyla başlamıştır. Aynı yıl ilk piyano sonatını (Op.5 Fa minör) bestelemiş, Polonyalı piyanist Josef Hoffman’ın beğenisini kazanmıştır. Ardından da şarkılar, küçük formlu eserler ve *Sonat-Triad* (Op.11) bestelemiştir. Bu dönem Metner için oldukça zorlu bir dönem olmuştur. Kardeşi Emil ile aynı kıza aşık olmuşlar ancak 18 yaşında genç ve yetenekli bir kemancı olan Anna, Emil ile evlenmiştir. Bir süre sonra Nikolay ve Anna hislerinin karşılıklı olduğunu farkedip bunu Emil ile konuşmaya karar vermişlerdir. Ailelerinin durumu bilmesini istememişler ama 1918’de annelerinin ölümü ile Nikolay ile Anna’nın ilişkisi ortaya çıkmıştır.⁵

1906 yılında Metner, o dönemde yaşamış birçok Rus gibi göç ederek Münih’e taşınmıştır. Bu dönemde ortaya çıkan müzikte modernleşmeye karşı durmuş, hayatı boyunca geleneksel armoni ve ritim kalıplarını kullanmayı tercih etmiştir. Bu yıllarda Almanya’nın birçok şehrinde resitaller vermiş ve bu resitallerde çoğunlukla kendi eserlerini seslendirmiştir.

³ Vasyutinskaya, a.g.e., s. 10.

⁴ Martyn, a.g.e., s. 13.

⁵ Martyn, a.g.e., s. 28.

1908 yılında Rusya'ya geri dönen Metner, bir yandan eserler bestelemeye devam ederken bir yandan da konserlerinde kendi eserlerini seslendirerek dinleyiciye müziğini tanıtmaya çalışmaktadır. Josef Hoffman'ın tanıştırdığı, dönemin önde gelen piyanist ve bestecisi Sergey Rahmaninov, Metner için dönemin en büyük bestecisi olduğunu söylemiştir.⁶ Metner 2. *Piyano Konçertosu*'nu yakın arkadaş olduğu Rahmaninov'a, Rahmaninov da 4. *Piyano Konçertosu*'nu Metner'e ithaf etmiştir.

1909 yılında Rahmaninov, Metner'e Rus besteciler için kendi kontrolleri altında olan bir yayınevi kurmayı teklif etmiştir. 1909 yılının Mart ayında, Rahmaninov, Koussevitski, Skriabin ve Metner yayınevini kurmuşlardır.⁷ Bu sırada Goethe'nin şiirleri üzerine şan ve piyano için yazdığı albümü Glinka Ödülü almıştır.⁸ Aynı yıl Metner, Moskova Konservatuvarı'nda teori dersleri vermeye başlasa da bu görevi bestecilik kariyerine istediği gibi devam edemediği için bir yıl sonra bırakmıştır. 1915 yılında tekrar bu göreve başlamış fakat 1921'de Almanya'ya taşınması sebebiyle Moskova Konservatuvarı'ndan ayrılmıştır.

1911 ile 1914 yılları arasında Nikolay ve Anna, Khlebniko'da kalmışlardır. Rahmaninov'un da sık sık ziyaret ettiği bu şehirde Piyanist Leo Conus ve Aleksandr Goldenweiser, yazar Andrey Bely gibi birçok besteci, yazar ve müzisyen de bulunmuştur. 1914 yılında Rusya ve Almanya arasında savaşın başlamasıyla Metner ve ailesinin hayatı olumsuz yönde etkilenmiştir. O yıllarda Metner'in müziği İngiltere'de oldukça ilgi görmüş, hocası Safonov mektubunda, İngiltere'de Metner ile birlikte konser vermeyi teklif etmiştir. 1916 yılında Metner, Op.25 No.2 ve Op.27 piyano sonatları ile piyano edebiyatına olan katkısından dolayı tekrar Glinka Ödülü almıştır.⁹

1.2. Ekim Devrimi ve Göç

1917 yılında ortaya çıkan Ekim Devrimi ile birçok insan Rusya'dan göç etmeye başlasa da Metner bu fikre karşı çıkmıştır. Bu dönemde yakın arkadaşı Rahmaninov, konserleri için aldığı vizeyi kullanarak İskandinavya'ya göç etmiş ve bir daha Rusya'ya dönmemiştir.¹⁰

⁶ Martyn, a.g.e., s. 145.

⁷ Martyn, a.g.e., s. 59.

⁸ <http://www.russianartsong.com/medtner> (29.04.2017)

⁹ Martyn, a.g.e., s. 91-93.

¹⁰ Martyn, a.g.e., s. 128.

Bu dönemde birçok sanatçı, yazar ve besteci Rusya'dan başka ülkelere göç etmişlerdir. Bu yıllar bir yandan Metner için başarılı olsa da diğer yandan yaşadığı dönem yüzünden oldukça zor zamanlar geçirmektedir. 1919 yılında, 1. Dünya Savaşı'nda da savaşmış olan kardeşi Karl Metner, Rus Sivil Savaşı'nda hayatını kaybetmiştir. Bunun üzerine Metner, diğer erkek kardeşi Emil'den gelen mektuptan etkilenerek onu ziyaret etmeye karar vermiştir.¹¹ Her ne kadar Metner göç etmeye olumlu bakmasa da 1921 yılının sonlarına doğru sahte Estonya pasaportu çıkarttırarak Anna ile birlikte Almanya'nın Berlin şehrine yerleşmişlerdir.¹² Metner için Berlin yılları da çok kolay geçmemiştir. O yıllarda Almanya'da müzikte de farklı fikirler ortaya çıkmaya başlamıştır. Fakat Metner her zaman gelenekselciliği savunduğu için Alman eleştirmenler tarafından "muhafazakar" olarak tanımlanmıştır. Ayrıca seyirci artık solo resitaller yerine orkestra konserleri dinlemeyi tercih etmektedir. Bu sebeplerle Metner, Almanya'da pek konser verme olanağı bulamamıştır.

1921 yılında Metner'in babası Karl, Rusya'da hayatını kaybetmiştir. Rahmaninov'un desteğine rağmen bu dönem Metner için maddi açıdan oldukça zor olmuş, yine Rahmaninov'un yardımıyla 1924 yılında ilk Amerika turnesini gerçekleştirmiştir. Bu turne kapsamında orkestra eşliğinde ve resitaller olmak üzere toplamda on yedi konser vermiştir. Bu konserleri L.Stokovski ve F.Stock yönetiminde, New York Filarmoni, Chicago Senfoni ve Philadelphia Orkestraları eşliğinde vermiştir.¹³ Konserlerinde kendi eserlerine de yer veren Metner, Amerika'da büyük beğeni görmüş ve bu konserlerinin ardından *Musical Courier* adlı dergide yer alan bir eleştiride şu sözlere yer verilmiştir:

"Açıktır görülmekteydi ki, dinleyici Metner'in eserleri karşısında oldukça heyecanlıydı ve eserleri Amerika'da bundan daha iyi tanıtılamazdı. Sanat hiçbir zaman üst standartlardan aşağı düşmeyecek. Metner, dünyanın en iyi bestecilerinden bir tanesi ve Amerika bunun farkına varacak!"¹⁴

1925 yılında Nikolay ve Anna, Fransa'da Paris yakınlarında bir kasabaya taşınmış ancak burada da Paris izleyicisi Metner'in eserlerini beğeniyle karşılamamıştır. 1926 yılında Metner, müzikle ilgili felsefi düşüncelerini paylaştığı *The Muse and The Fashion* adında bir kitap yazmaya başlamıştır.

¹¹ Martyn, a.g.e., s. 134.

¹² Martyn, a.g.e., s. 144.

¹³ Martyn, a.g.e., s. 155.

¹⁴ Martyn, a.g.e., s. 168.

1927 yılında Metner, *2. Piyano Konçertosu*'nu seslendirmek ve kendi eserlerinden oluşan resitaller vermek üzere Rusya'ya davet edilmiştir. Bu turnede on üç konser vermiş ve büyük bir coşkuyla karşılanmıştır. 1928 yılında Metner, soprano Tatyana Makuşina tarafından kendi eserlerinden oluşan bir konser vermek üzere İngiltere'ye davet edilmiştir. Büyük yankı uyandıran bu konserlerin ardından aynı yıl İngiltere Kraliyet Akademisi tarafından onur ödülüyle onurlandırılmış ve *2. Piyano Konçertosu*'nu seslendirmiştir. Bu dönemde Metner, yeni eserler bestelemeye devam ederken bir yandan da İngiltere, Kanada ve Amerika'da konserler vermiştir. Konserlerin ardından Fransa'ya dönmüş fakat birçok olumsuzlukla karşılaşmıştır. Maddi açıdan çok zor bir dönemden geçerken, Rahmaninov büyük ölçüde destek olmuştur.¹⁵ Bu dönemde Metner, yeni eserler yerine daha çok kitabı *The Muse and The Fashion* üzerinde durmuş, yayımcı Zimmerman, ondan kısa ve herkesin çalabileceği zorlukta eserler bestelemesini istese de o, kitabını bitirip yayınevi aramaya başlamıştır. 1935 yılında Metner'in kitabı, Rahmaninov'un yayınevi olan "Tair" tarafından yayımlanmıştır.¹⁶ Aynı yıl İngiltere'ye ve İskoçya'ya *2. Piyano Konçertosu*'nu seslendirmek için giden Metner, müziğinin orada daha çok sevildiğini düşünerek İngiltere'ye taşınmıştır. Bir yandan konserler vermeye devam etmiş, bir yandan da öğrenciler yetiştirmiştir.

1.3. İkinci Dünya Savaşı ve Son Yılları

1936 yılında Metner'in erkek kardeşi Emil, zatürreye yakalanarak hayatını kaybetmiştir. Metner, kardeşinin ölümü üzerine zor zamanlar geçirsede bu dönemde İngiltere'de birçok konser verme olanağı bulmuş ancak 1939 yılında 2. Dünya Savaşı'nın başlamasıyla Metner'in düzenli hayatı yine altüst olmuştur. Konserlerine ve derslerine devam edemeyen Metner'e öğrencisi Edna Iles'in ailesi, onlarla birlikte Wythall'a taşınmayı teklif etmişlerdir. Bu teklifi kabul eden Nikolay ve Anna, 1940 yılına kadar burada yaşamış, evlerinin bombalanmasının ardından Warwickshire'e taşınmışlardır. Bu dönemde Metner, *3. Piyano Konçertosu*'nu bestelemeye başlamıştır.¹⁷

¹⁵ Martyn, a.g.e., s. 191-192.

¹⁶ Martyn, a.g.e., s. 216.

¹⁷ Martyn, a.g.e., s. 237.

1942 yılında Metner, 3. *Piyano Konçertosu*'nu bestelediği sırada kalp krizi geçirmiş ve kurtarılmış, ardından 1943 yılında sağlık problemleri nedeniyle Anna ile birlikte Warwickshire'dan Londra'ya taşınmışlardır. 1944 yılının Şubat ayında 3. *Piyano Konçertosu*'nu ilk kez Royal Albert Konser Salonu'nda seslendirmiş fakat bir gün önce konser salonunun yakını bombalandığı için beklenen ilgiyi görememiştir.¹⁸

1946 yılında, Metner'in müziğinden etkilenen Hint Mihrace Jaya Chamaraca Wadiyar sponsorluğunda bir proje başlanmıştır. Bu projeye göre, Metner'in bütün eserleri önde gelen plak şirketlerinden EMI tarafından kaydedilecektir. Fakat Metner'in sağlık problemlerinin ilerlemesi nedeniyle bütün eserlerin kaydı gerçekleşmemiş, yalnızca üç piyano konçertosu, solo piyano, şan ve piyano için bestelediği bazı eserler, keman ve piyano için sonat ve *Do Majör Piyanolu Kuartet* kaydı gerçekleşmiştir.¹⁹ 1947 yılında sağlık problemleri nedeniyle Kuzey Amerika turnesini iptal etmek durumunda kalan Metner, son yaptığı kayıttan bir yıl sonra, 13 Kasım 1951'de kalp krizi geçirerek hayatını kaybetmiştir.

Metner'in ölümünün ardından Aleksandr Goldenweiser ve Vladimir Sofronistski, Sovyetler Birliği'nde Metner'in eserlerini yayımlamışlardır.

1963 yılında Metner'in öğrencileri Maria Gurvich ve Leopold Lukomski, Metner'in notlarından oluşan *Piyanist ve Bestecinin Günlük Çalışması* adında bir kitap yayımlamışlardır. Ayrıca öğrencisi Edna Iles'in de derslerinin ardından aldığı notlar bulunmaktadır.

Günümüzde, Metner'in eserlerinin, kitaplarının, mektuplarının ve hatıralarının derlendiği kitaplar bazı kütüphanelerde ve müzelerde yer almaktadır. Bunlardan bazıları; Zarui Apetyan'ın 1973 yılında düzenlediği, çoğu Rahmaninov ve Metner arasında gönderilmiş mektuplardan oluşan bir kitap ve 1981 yılında yayımlanan, arkadaşlarının ve öğrencilerinin anlattığı hatıralardan oluşan bir kitaptır. The British Library (İngiliz Kütüphanesi), 1997 yılında Edna Iles'in Metner Koleksiyonu bağışını üstlenmiştir. Diğer koleksiyonlar ise (The Library of Congress in Washington DC) Washington Kongre Kütüphanesi; Kanada'daki 'Alfred LaLiberté Fonds' Kütüphanesi; Virigina Üniversitesi ve Leeds Üniversitesi Kütüphanesi'nde bulunmaktadır.

¹⁸ Martyn, a.g.e., s. 243.

¹⁹ Martyn, a.g.e., s. 246-247.

Metner ve eserleri son yıllarda daha çok bilinmekte ve konser salonlarında çalınmaktadır. Marc-André Hamelin, Hamish Milne ve Geoffrey Tozer neredeyse Metner'in tüm eserlerinin kaydını gerçekleştirmişlerdir. Günümüzde Emil Gilels, Tatyana Nikolayeva, Boris Berezovski, Nikolay Demidenko, Vadim Repin ve Konstantin Scherbakov gibi sanatçılar konserlerinde Metner'in eserlerine yer vermektedir. Ayrıca son yıllarda Metner Vakfı da Metner'in tanınmasında büyük rol oynamıştır.

2. N. METNER'İN MÜZİKAL STİLİ

Metner, duygularını yoğun yaşayan, hassas bir kişiliğe sahiptir ve bu özelliklerini eserlerine büyük ölçüde yansıtmıştır. Eserlerindeki romantizm, dönemin diğer bestecilerinin eserlerine bakıldığında da açıkça fark edilir; Skryabin, Stravinski gibi dönemin bestecileri ile kıyaslandığında oldukça “gelenekselci-klasik” kaldığı bile düşünülebilir. Geleneksel düşünceden hiçbir zaman şaşmamış olsa da onun en önemli özellikleri eserlerindeki farklı ritim kalıpları, yoğun armonik yapılar, farklı sonorite arayışları ve en önemlisi de tamamen kendine özgü olmasıdır.²⁰

2.1. Dönemin Rus Müziği

19. yüzyılın ikinci yarısı ile birlikte sanatta yeni akımlar ortaya çıkmaya başlamıştır. Bu dönemde romantizm gelişimini yeni boyutlarda sürdürse de toplumsal olaylar nedeniyle romantizme karşı başka akımlar da gündemin oluşmasını etkilemiştir. Bu yeni akımların arasında maddecilik, gerçekçilik, doğalcılık sayılabilir. Bu akımlar öncelikle edebiyatta daha sonra da müzikte etkili olmuştur.²¹ Müzikte de artık sanatta ve düşüncede olduğu gibi ‘bireysellik’ yerine ‘toplumsal düşünce’ önemslenmiştir. Müzikteki bu yenilikler, 20. yüzyıl müziğine giden yolu aralamıştır.

20. yüzyılın başlarında Rusya’da müzik, Batı’dan çok farklı değildir. Avrupa’da başlayan modern yaklaşımlar Rus bestecileri de etkilemeye başlamış ve Avrupalı besteciler eserlerini seslendirmek üzere Rusya’ya davet edilmiştir.

²⁰ M. Montagu-Nathan, *Contemporary Russian Composers*, London, C. Palmer&Hayward, 1917, s. 236.

²¹ Ahmet Say, *Müzik Tarihi*, 3.B., Ankara, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, 1995, s. 377.

Bu dönemde Skriabin kendi stilini geliştirmeye başlamıştır. Aynı zamanlarda Rus beşlerinden Balakirev, iki yıl sonra da Korsakov hayatını kaybetmiştir. Böylece geleneksel kurallara bağlı kalan besteciler giderek azalmış, modern dönem kendini göstermeye başlamıştır.

1917 yılında 19. yüzyılın olumsuz etkilerinden kurtulmak amacıyla ortaya çıkan Ekim Devrimi, Rusya'da birçok alan gibi sanatı da oldukça etkilemiştir. 19. yüzyıl ile bağların koparılması, müzikte de romantizm ile bağların yavaş yavaş koparılmasına sebep olmuştur. Tonalite yok olmaya başlamış, ezgiler etkisini yitirmiştir.²²

1918-1920 yıllarında devlet siyasi konulara yoğunlaşırken sanatta çok etkili olamamıştır. Bu durum nedeniyle, farklı düşüncelerden oluşan iki dernek kurulmuştur. Bunlar; Moskova Çağdaş Müzik Birliği ve Rus Proleter Müzikçiler Birliği'dir. Skriabin, Stravinski gibi bestecilerden oluşan Moskova Çağdaş Müzik Birliği'ne Schoenberg, Hindemith gibi besteciler de destek olmuşlardır. Rus Proleter Müzikçiler Birliği ise daha kolay söylenen halk ezgilerini, dini müzikleri benimsemişlerdir. 1929 yılında devlet, sanatı da tamamen kontrol altına almış, her iki dernek de kapatılmıştır. Daha sonra bu iki dernek tekrar 1933 yılında tek bir dernek çatısı altında toplanmıştır.

Sovyetler Birliği'nin oluşmasıyla kültür-sanat ve bilime çok önem verilmiştir. Çünkü insanı bireysel yaşama zorlayan kapitalist ülkelerin aksine sosyalizm, kolektifin her üyesinin yetkin kişiliklere sahip olmasını beklemiştir. Bunda kuşkusuz kültür ve sanat çok önemli rol oynamıştır. Fakat birçok konuda olduğu gibi sanatta, müzikte de bazı kurallar, çerçeveler vardır. Sovyetler Birliği'nde yeni bir toplumun kuruluşunda kim ön plana çıkıyorsa müzik o kesime hitap etmiş, onlar için bestelenmiştir. Devrimden hemen sonra iç savaş ve yabancı müdahaleler sırasında askerler, hemen ardından Sovyet sisteminin gerçek sahibi olan işçiler, kolektif çiftliklerde örgütlenen köylüler, 2. Dünya Savaşı'nda yine askerler... Burada esas olan Sovyet toplumunun müzikle birlikte üretmesi, yaratması ve mücadele etmesi olmuştur. Fakat batının müziğinin dinlenmesi, bestecinin batı tarzını benimseyip eserler yazması yasaklanmıştır. Hemen her fabrikada korolar oluşturulmuş, kurslar açılmış, hatta Sovyetler Birliği'nde belli bir aşamadan sonra bir enstrümanın iyi ya da kötü çalamayan tek bir kişi kalmamıştır. Ayrıca Sovyetler Birliği'nde çocuklar için çok sayıda şarkı bestelenmiş, klasik besteciler ise konulu, temalı bestelere yönelmişlerdir. Bu, zaman

²² Hasan Uçarsu, "Stalin ve Müzik: Soştakoviç Olayı", (Etkinlikler-Voyvoda Caddesi Toplantıları 2004-2005) 2005. http://www.obarsiv.com/guncel_vct_0405_hasanucarsu.html, (01.01.2017), ss. 1-2.

zaman gerilim kaynağı oluştursa da sanatın toplumsal yaşamın bir parçası olduğu tezinden hareket edilen bir ülkede tersi mümkün olmamıştır. Bu dönemde konserler ücretsiz, plaklar ise Avrupa ile kıyaslanmayacak kadar ucuzdur.²³

Bu dönemde Şostakoviç, Haçaturyan, Kabalevski, Prokofiev, (1933 yılında Sovyetler Birliği'ne geri dönmüştür) Sovyetler Birliği'nde yaşamış ve eserler bestelemiş dönemin önemli bestecilerindendir. Bu besteciler, dönemin özelliklerinin ve yasaklarının dışına çıkmadan, Ekim Devrimi'ni, savaşları anlatan senfoniler, bale ve operalar, film müzikleri gibi birçok eser bestelemiş, halkın büyük ölçüde beğenisini kazanmışlardır. Yine de Avrupa'da yaygınlaşmaya başlayan yeni klasikçilik akımından etkilenmiş ve eserlerinde tonaliteye bağlı kalarak çok tonluluk tekniğini başarıyla kullanmışlardır.

Bu dönemde Stravinski, Metner, Rahmaninov ve bazı Rus besteciler, birçok sanatçı ve yazar gibi baskı altında yaşamak istemeyerek Sovyetler Birliği'nin bu çalkantılı döneminden uzak kalmış, Avrupa'ya göç etmişlerdir.

Bu dönemde Avrupa'da ise Wagner'in operaları, Liszt'in senfonik şiirleri, dönemin müziğini oldukça etkilemiş, Sovyetler Birliği'nin aksine Avrupa'daki besteciler, deneysel arayışlara girmişlerdir. Tonalite yerine atonalite (tonsuzluk), müzik sesleri ya da insan sesleri yerine gürültüler, biçim yerine biçimsizlik, belirli bir kompozisyon yerine rastlantısal etki uyandıran kompozisyonlar ortaya çıkmaya başlamıştır. Böylelikle deneycilik, yeni klasikçilik, egzotizm, rastlamsal müzik, gelecekçilik, dışavurumculuk, ilkelcilik, caz, yararlı müzik, elektronik müzik gibi akımlar ortaya çıkmıştır. Debussy, Ravel, Skriabin, Schoenberg, Berg, Webern gibi besteciler atonal müzik, çok tonluluk, dışa vurumculuk, çok ritimlilik gibi akım ve teknikleri eserlerinde kullanmışlardır. Bartok, tonal müzikten uzaklaşmadan çok tonluluk, çok ritimlilik ve halk müziğinin olanaklarını kullanarak kendi özgün stilini oluşturmuştur. 20. yüzyılda Şostakoviç, Stravinski, Prokofiev, Bartok, Wagner gibi besteciler müziğe önemli ölçüde yön vermişlerdir.

²³ Nuray Sancar, *Sovyet Devriminin Kültürel Etkisi*, Özgürlük Dünyası Dergisi, <https://ozgurlukdunyasi.org/arsiv/167-sayi-186/443-sovyet-devriminin-kulturel-etkisi>, (27.04.2017).

2.2. N. Metner'in Eserlerindeki Stil ve Yapı

Metner, Bach ve Purcell gibi iki dönem arasında kalmış bir bestecidir. Romantik dönem sonları ve modern dönemde yaşamış olsa da eserleri tamamen romantik dönemin özelliklerini taşır. Bunun yanında Debussy, Britten gibi çağdaş bestecilerin eserlerini sevmiş (eserlerinde bu bestecilerin etkileri görülmemektedir) fakat hiçbir zaman o dönemde ortaya çıkmaya başlayan yeni teknikleri eserlerinde kullanmamıştır.²⁴

Metner'in modern tekniklere karşı duruşuyla ilgili, Leonid Sabaneev 1928 yılında The Musical Times'ta yazdığı yazısında şu değerlendirmeyi yapar:

“Gelenekçiliği ve Empresyonizm'e sıcak bakmayan stiliyle Medtner'in Rus müzik dünyasında saygın bir yeri var. Günümüzde moda olan zevkleri mağrur bir biçimde reddediyor. Eserleri daha çok piyano dünyası ile sınırlı olan Medtner; hayal gücü bakımından Beethoven'ın son eserlerini, Brahms'ın ilham dünyasını ve Bach'ın ağır stilini yansıtıyor. İlk eserinden başlayarak bütün eserlerinde düşüncenin gücünü ve derinliğini barındırıyor. Muhteşem bir piyanist olarak kazandığı popülaritesi öylesine arttı ki, güçlü stili ve etkileyiciliği bakımından bu anlamda Rachmaninoff ile karşılaştırılabilir. 1910 yılından bu yana Medtner, Scriabin ile başa baş bir çekişme içinde. Scriabin'in müziği moda. Ancak onu daha bilge ve derin kabul eden büyük bir izleyici kitleyle Medtner önde yer alıyor.”²⁵

Metner, Rus Brahms'ı olarak anılsa da eserleri arasında büyük benzerlik görülmemektedir. En belirgin ortak yanları, Metner'in de Brahms gibi farklı ritim kalıpları, senkoplar kullanmayı sevmesi ve eserlerinde duygusal yoğunluğu ön plana çıkarmış olmasıdır. Erkek kardeşi Emil'e yazdığı bir mektupta müziğinin Brahms'a benzetilmesiyle ilgili olarak: “Herkes müziğimi Brahms'a benzetiyor fakat benim Brahms'a yaklaşmam için önümde uzun bir yol var. Çünkü o inanılmaz bir usta!” diye belirtmiştir.²⁶

Hayatları boyunca çok yakın arkadaş olan Metner ve Rahmaninov'un müziklerinde de birçok benzerlik görülmektedir. Bunların sebebi hocalarının aynı olması, devrim sırasında ülkelerinden göç etmeleri, deneysel-modern müziğe ilgi duymayıp geleneksel tekniklere olan bağlılıklarıdır. Her ikisinin eserlerinde de uzun melodik cümleler, armonik açıdan zengin akorlar, ritmik senkoplu pasajlar bulunur. Ayrıca müzikal yazı stilleri de büyük benzerlik göstermektedir.

²⁴ Arthur Alexander, “Nicholas Medtner: An Appreciation”, *Tempo*, No.22, Cambridge, Cambridge University Press., 1951-1952, ss. 3-4.

²⁵ Bengi Baraz Çınar, *Post Romantik iki Rus Besteci: Rachmaninoff ve Medtner ve Medtner'in Tanınmayışı*, Eskişehir Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, (Yayımlanmamış Sanatta Yeterlik Tezi), Eskişehir, 2010, s. 88.

²⁶ Martyn, a.g.e., s. 120.

Metner’de olduğu gibi, bir eser ortaya koymada eseri etkileyen en önemli unsur, dönemin, yaşananların etkileriyle birlikte o zamanki ruh halidir. Çok tonluluk, atonalite, armonik plan, ‘geleceğin müziğini’ oluşturacak gerekli unsurlar değildir. Zamanında ‘yeni veya moda’ olan müzik, 10 yıl sonra demode olabilir. Her zaman için en önemlisi insan ruhuna hitap etmektir. Metner’in eserlerinde ise bu açıkça görülmektedir.²⁷

Metner, 1935 yılında Rahmaninov’un yayınevi Tair tarafından yayımlanan *The Muse and The Fashion* adlı kitabında, müzikle ilgili fikirlerinin büyük bir kısmına yer vermiştir. Rusça olan kitap, 1945 yılında Alfred Swan tarafından İngilizceye çevrilmiş ve iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde müziğin temelini sorgulamış, tema, ezgi, form, ritim, sonorite gibi müziği oluşturan öğeleri açıklamıştır. Bu bölümde yine geleneksel teknikleri savunmuştur. İkinci bölümde ise müziğin gelişimine ve modernizme yer vermiştir. Bu yüzden kitap aynı zamanda Metner’in modernizm ile ilgili eleştirilerinin de büyük bir bölümünü kapsamaktadır.

Bu kitapta Metner’in en çok üzerinde durduğu konu, müzikte gerçek sanatın 18. ve 19. yüzyılda kurulmuş olan geleneklerin devamıyla gerçekleştirilebileceğidir. Metner, modernizm ile birlikte bestecilerin artık içlerinden gelen veya ilham aldıkları şeyler yerine eserlerinde ‘moda’ olana yer verdiklerini söylemiştir. Kitabın ismi de buradan gelmektedir.

Metner’e göre müziğin ruhuna, anlamına inanmayan bir insanın müziğin öğelerini de anlaması imkansızdır. Sadece müziğin kökünü, geleneklerini iyi anlayan bir insan müzik alanında ustalaşabilir. Bu gelenekler de müziğin tüm zamanlar için geçerli olan kurallarıdır. Metner’e göre modern eserlerde kullanılan basit ve karmaşa arasındaki dengesizlik, müziğin temel öğelerinin yani müziğin anlamının sadeliğini bozmaktadır. Onun için geçmişten gelen ortak bir dilin varlığı olan müzik oldukça gizemlidir. Aynı zamanda geçmişle bugün arasında köprü oluşturmaya yardımcı olmuş ve olacaktır. Metner, bu kitapta müziğin temeli üzerine çeşitli fikirler ortaya koymuştur. Kitabında önce ‘müzik dilinin temel unsurları’ adında bir tabloya ardından da ‘müzik dilinin temel duyguları’ adında bir başka tabloya yer vermiştir.²⁸ İlk tabloda²⁹ müziğin temel

²⁷ Henry S. Gerstle, “The Piano Music of Nikolai Medtner”, *The Musical Quarterly*, Vol. 10, No.4, Oxford, Oxford University Press, 1924, ss. 500-501.

²⁸ Nikolas Medtner, *The Muse and The Fashion*, (çev. Alfred Swan), Haverford, Haverford College Bookstore, 1951, s. 13-23.

²⁹ Medtner, a.g.e., s. 12.

öğelerini ve bunları çevreleyen unsurları ele almış, ikinci tabloda ise³⁰ modern eserlerde müziğin bazı temel öğelerinin karmaşa ve uyumsuzluk sebebiyle nasıl gizlendiğini ortaya koymuştur.

Tablo 1. Müzik dilinin temel unsurları ve onları etkileyenler unsurlar

TEMEL UNSURLAR	TEMEL UNSURLARI ETKİLEYENLER
1. Ezginin ortaya çıkışı (müziğin ruhu-ifade edilmemiş sesler)	Müzik sanatı (ifade edilmiş sesler - temalar)
2. Teklik	Çokluk
3. Homojenlik	Çeşitlilik
4. Dalınç	Hareket
5. İlham (sezgi)	Ustalık (gelişim)
6. Sadelik	Karmaşıklık
7. Durağanlık-sukunet	Devinim
8. Işık	Gölge

Tablo 1 incelendiğinde görülmektedir ki Metner'e göre tüm bu unsurlar birbirlerine bağlıdır. Örneğin; düzenin karmaşası yoluyla elde edilen basitlik ve teklik, bestecinin ana hedefi olmalıdır. Çeşitlilik örgütlenerek birlik oluşturur. Bu müzikal öğeler bir araya gelirken bazen bir karmaşa oluşturabilir. Ancak bu öğelerin sadeliği ile dengelenmelidir.³¹

³⁰ Medtner, a.g.e., s. 43-46.

³¹ Medtner, a.g.e., s. 12-18.

Tablo 2. Müzik dilinin temel duyguları ve onları etkileyenler

TEMEL UNSURLAR	TEMEL UNSURLARI ETKİLEYENLER
1. Zihinden düşünülen ses	Çalınmış ya da yazılmış olan ses
2. Zaman, müziğin zemin (yatay armoni - tonların yerleştirilmesi)	Tüm müzikal his ve öğelerin zaman içindeki hareketi (dikey armoni - armonik içerik)
3. Tonik (tonun ilk sesi)	Mod, dizi, tonalite
4. Diatonik dizi	Kromatik dizi
5. Uyum (aralık olarak)	Uyuumsuzluk (aralık olarak)
6. Tonik akor (tonalitenin 1. derece akoru)	Dominant akor (tonalitenin 5. derece akoru)
7. Tonalite	Modülasyon
8. Uyumlu akorlar (akorları ve çevrimleri)	Uyuumsuz akorlar (yedili, dokuzlu akorlar ve çevrimleri)
9. Uyumlu ve uyuumsuz akorlar ve çevrimleri	Rastgele oluşan armoniler

Tablo 2 incelendiğinde, Metner’in gelenekselliğe ne kadar bağlı olduğu, eserlerinde uyumsuzluğa, karmaşaya yer vermediği açıkça görülmektedir.

Metner kitabında müziğin öğelerini ayırmış ve bunları açıklamıştır. Metner’e göre tema, eserin en basit ve anlaşılabilir kısmıdır. Aynı zamanda eseri düzenleyen ve birleştiren de yine temadır. Tema, eserin formunun temeli, temanın gelişimi ise formun kalbidir. Her temanın kendine ait bir ritmi, formu, armonisi ve kadansı vardır. Tema, ezgiden çok daha geniş kapsamlı bir düşüncedir ve besteci eserinde bunu kanıtlamalıdır. Bestecinin kimliğini en açıkça ortaya koyduğu nokta ise yine temadır.³²

Metner’in eserlerindeki en önemli yapılardan biri de ezgidir. Eserlerindeki temalar uzun, güzel ve basit ezgilerden oluşur. Burada kullanılan ‘basit’ kelimesi kolay anlamında değil, kulağa hoş gelen, akılda kalan anlamında kullanılmıştır. Metner ezgiyi, “eserin ruhu” olarak tanımlamış ve ezgilerini şarkı, scherzo, doğaçlama olarak kullanmıştır. Metner’in ezgiye ne kadar önem verdiğinin bir örneği de enstrüman için

³² Medtner, a.g.e., s. 43-46.

yazdığı eserlerinde nefes yerlerini işaretlemiş olmasından anlaşılmaktadır. Ayrıca hayatının büyük bir kısmını Rusya dışında geçirmiş olmasına rağmen belki de memleketine duyduğu özlem ile eserlerinde sıkça Rus halk ezgileri kullanmıştır.³³

Metner'e göre zaman, müziğin zeminidir fakat bu zemin ritim değildir. Ezgi ve armoni hareketleri zamandan bağımsız rol alamazlar. Ritim ise Metner için oldukça önemlidir ve eserlerinde farklı ritim kalıplarına yer vermiştir. Bazen dans, bazen caz müziğini anımsatan ritimler kullanmıştır. Bu ritim kalıpları zengin armonilerle birleşerek eserlerin sıra dışı olmasını sağlamıştır.³⁴

Metner, daha çok sonat allegrosu formunda ve üç bölmeli, küçük formlu eserler bestelemiştir. Ayrıca tek bölümlü sonatlara, sonat allegrosu formunda yazılmış tek bölümlü konçertolara da yer vermiştir. Metner'e göre her eserin bir şeması ve formu olmalıdır. İçeriği olmayan bir form, içi boş bir şema gibidir. Sanat eserinde sadece içerik ve formun birbirine eş olduğunu belirtmiştir. Ayrıca karmaşık formlu bir eser bestelemek için önce geçmişte kullanılan formları benimsemiş olmak, sonat formunu iyi anlamak için de küçük formları iyice benimsemek gerekmektedir. Diğer yandan Metner'e göre form ve armoni, birbirinden ayrılamaz bir bütündür.³⁵

Metner, hayatı boyunca armoniyi çok sevmiş ve müzikte duyguların aktarılmasında en büyük rolü armoninin oynadığını söylemiştir. Her konuda olduğu gibi armonide de geleneksel kuralları benimsemiş, tonal müzikler bestelemiştir. Fakat eserlerinde uyumsuz, artık-eksik akorlara, karmaşık modülasyonlara ve kromatik armonilere de çokça yer vermiştir. Ayrıca eserlerinde oktatonik diziler, modlar ve farklı modların birbirleriyle kombinasyonlarını kullanmıştır. Romantik dönemde yaşamış besteciler gibi polifoni ve homofoniyi birlikte kullanmıştır.³⁶ Metner de Rusya'nın en önemli bestecilerinden Taneyev'in diğer öğrencileri Rahmaninov ve Skriabin gibi hocasının kontrapuntal yazısından oldukça etkilenmiştir. Daha ilk eserleri olan Op.2 ve Op.5'te bile bu konudaki olgunluğu fark edilmiştir. Fakat kontrapuntal yazıyı armoniden üstün görmemiş, bir araç olarak düşünmüştür.³⁷

³³ Medtner, a.g.e., s. 48.

³⁴ Medtner, a.g.e., s. 50.

³⁵ Medtner, a.g.e., s. 49.

³⁶ Medtner, a.g.e., s. 66-69

³⁷ Alexander, a.g.e., s. 3.

Metner için sonorite; armoni, ezgi, ritim vb. gibi müziğin tüm öğelerinin birleşiminden oluşmaktadır. Sonorite, duyguların ve ruhun da müziğin öğelerine dahil olması, başka bir deyişle müziğin rengidir. Metner'e göre, müziği oluşturan tüm bu öğeler denge içinde olduğunda o gerçek sanattır.³⁸

Metner, eserlerinde tempo, anlatım, gürlük vb. terimleri oldukça fazla kullanmış, eserlerinin nasıl çalınmasını istediğini yorumcuya açık bir dille ifade etmiştir. Ayrıca eserlerine tercihi yorumcuya bırakan birçok alternatif pasaj eklemiştir.

³⁸ Medtner, a.g.e., s. 52-53.

İKİNCİ BÖLÜM

NİKOLAY METNER'İN ESERLERİ

Oldukça iyi bir piyanist olmasının yanında iyi de bir besteci olan Metner, özellikle piyano edebiyatına birçok önemli eser kazandırmıştır. Eserlerini bestelerken, yaşadığı dönemin özelliklerinin yanı sıra Rus halk hikayelerinden de fazlasıyla etkilenmiştir. Ayrıca edebiyata da meraklı olan Metner, Goethe, Puşkin, Nietzsche gibi şairlerin şiirlerinden etkinleşmiş, şiirlerini eserlerinde kullanmıştır.

1. N. METNER'İN PİYANO ESERLERİ

Piyanist ve besteci Metner, ağırlıklı olarak piyano için eserler bestelemiştir. En çok sevdiği türlerden biri olan sonat formunda, 14 eser bestelemiştir. Metner'in bestelemeyi sevdiği diğer eserler de küçük formulu eserler olan *Masallar*'dır. 10 cilt olmak üzere 32 *Masal* bestelemiştir. Ayrıca 3 cilt *Forgotten Melodies*, *Canzona*, *Dans*, *Emprovizasyon* gibi küçük formulu eserler, 3 piyano konçertosu, iki piyano için; 2 eser bestelemiştir ve bestediği bu eserlere her zaman resitallerinde büyük ölçüde yer vermiştir.

1.1. Piyano Sonatları

Metner'in bestelediği eserler ağırlıklı olarak piyano sonatları olup, 14 piyano sonatı bestelemiştir. İlk piyano sonatı dört bölümden oluşur. Daha sonraki yıllar, bir, iki ve üç bölümden oluşan sonatlar bestelenmiştir. (Tek bölümden oluşan sonatlar: *Sonat Triad*, Op. 11; *Sol minör Sonat*, Op. 22; *Mi minör Sonat*, Op. 25, No. 2; *La minör Sonat*, Op. 30; *Sonat Reminiscenza (Hatıra Sonatı)*, Op. 38, No. 1; *Sonat Tragica*, Op. 39, No. 5; ve *Sonata Minacciosa*, Op. 53, No. 2. İki ve üç bölümden oluşan sonatlar: *Märchen Sonat*, Op. 25, No. 1; *Sonat Ballade*, Op. 27; ve *Sonate Idylle*, Op. 56) İlk sonatı dışında sadece *Sonat Romantica*'da dört bölümlü forma dönmüştür. Bu sonatlar teknik açıdan güç ve Metner'in diğer eserlerinde olduğu gibi müzikal anlamda yoğun eserlerdir.³⁹

³⁹ Alexandra Sarest, *Nikolai Medtner's First Piano Concerto: A Metrotectonic Analysis*, The City University of New York, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), New York, 2014, s. 14.

İlk sonatı olan *Op.5 Piyano Sonatı* (fa minör), 1902-1903 yılları arasında bestelenmiştir. İlk sonatı olmasıyla beraber bestelediği ilk büyük formlu eserdir. Sonat, dört bölümden oluşur. Metner'in müziği ileriki yıllarda çok daha ince ve karmaşık bir hal alacak olsada, ilk sonatında yoğun olarak Rahmaninov ve Skriabin etkileri görülür. Efektif ve gösterişli bir sonattır. Sonatın birinci bölümünün açılışı, Rus müziğinde, en çok da Rahmaninov'un eserlerinde sıkça görülen 'çan sesleriyle' başlar. 1902 yılında Metner ile tanışan piyanist Joseph Hoffman bu eseri, "tamamıyla mükemmel" olarak yorumlamıştır.⁴⁰

Op.11 Sonat Triad, birer bölümden oluşan üç ayrı sonattır. Besteci, 1904-1908 yılları arasında bestelediği bu sonatları aile dostları olan Andrei Bratenshi'ye adamıştır. *Sonat Triad*, la bemol majör, re minör (*Sonata Elegie*) ve do majör tonalitelerinde olup, önsözünde Goethe'nin üç bölümden oluşan, *Trilogy of Passion (To Werther, Elegy, Reconciliation)* adlı şiirinin son dizelerinden alıntı yapmıştır. Sonatın kendi içinde üç sonattan oluşması ve Goethe'nin üç bölümden oluşan şiirinin seçilmesi elbette ki tesadüf değildir. Sonatlar, Goethe'nin şiirinin bölümleriyle eş zamanlı ilerler ve bu yüzden ayrı ayrı çalınabileceği gibi arka arkaya da çalınabilirler. İlki lirik bir sonat olup, ikincisinin açılışı Metner'in en bilindik temalarından bir tanesidir. Üçüncü ise ilk sonat gibi lirik bir yapıya sahiptir. İkinci sonat olan *Elegie*, Rahmaninov'un *Elegie* adlı eserinden oldukça farklıdır. Rahmaninov ve *Elegie* dendiğinde akla ilk olarak melankolik ezgiler gelse de Metner için *Elegie* bir hikayedir. Rahmaninov, "Hiç kimse Nikolay Metner kadar iyi hikaye anlatamaz." diyerek bestecinin bu özelliğini dile getirmiştir.⁴¹

Op.22 Piyano Sonatı (sol minör), Metner'in en bilinen sonatlarından bir tanesidir. 1909-1910 yılları arasında bestelenmiştir. Besteci tek bölümden oluşan bu sonatı, Rus besteci Grigory Catoire'e adamıştır. Sonat tek bölümden oluşmasına rağmen birçok bölüm birleşmiş izlenimi verir. Her tema birbirinden tamamen farklı gözükse de tüm temalar sonatın ilk dört ölçüsünden çeşitlenmiştir.⁴²

⁴⁰ Martyn, a.g.e., s. 38.

⁴¹ Geoffrey Tozer, *Nikolai Medtner: The Complete Piano Sonatas Series 1 (Performans Notları)*, New York, Dover Press, 1988, s. xii.

⁴² Tozer, a.g.e., s. xiii.

Op. 25 Märchen Sonat bir diğer adıyla *Sonat Skazka (Masal Sonatı)*, No.1 ve No.2 olmak üzere iki sonattan oluşup, 1910-1911 yılları arasında bestelenmiştir. *Op. 25*'in ilk sonatı Aleksandr Gedike'ye adanmıştır. Birbirine bağlanan üç kısa bölümden oluşur. Canlı ve parlak bir açılışı olan bu sonat, bir masal olarak kurgulanmıştır. Metner'in daha sonraki eserlerinde de sıkça görülen karmaşık ritimler kullanılmıştır. Uzun ezgilerden oluşan ikinci bölümü ve beş ayaklı bir canavarı anlatan üçüncü bölümü vardır. Sonatın kapanışında tüm temalar kısa kısa tekrar duyurulur.

Op.25 No.2 Sonat Night Wind (Gece Rüzgarı) (mi minör) ise No.1 ile kontrasttır. Metner bu sonatını yakın arkadaşı Rahmaninov'a adanmış ve Rachmaninov da konserlerinde seslendirmiştir. Eserin başında yazar Fyodor Tuçev'in şiiri yer alır. Besteci eserin başına, "Vsia p'esa v épicheskom duhe" (Tüm eser epik bir ruh ile) notu düşerek sonata performans notu da eklemiştir. On üç adet temanın yer aldığı bu eser, oldukça ritmik ve canlı bir sonattır. Piyanist Geoffrey Tozer bu sonat için "Bu inanılmaz zor ve uzun olan eser, hem yorumcu hem de dinleyen için oldukça yorucu olmasına karşın piyano repertuarı için çok önemli bir yere sahiptir." demiştir.⁴³

Op.27 Sonat Ballade (fa diyez majör), 1912 ile 1914 yılları arasında bestelenmiştir. Başta tek bölümden oluşan sonata daha sonraki yıllarda bir bölüm daha eklemiştir. Eser başta konçerto olarak düşünülse de sonradan besteci tarafından sonata çevrilmiştir.⁴⁴ Bestecinin birçok sonatında görülen kontrast tonaliteler kullanılmıştır. *Märchen Sonat* gibi bu sonatta da yine bir hikaye anlatılmış ama bu sefer daha kahramanca ve açık bir şekilde kurgulanmıştır. Bazı temalar Chopin'in *Barcarole* adlı eseriyle benzerlik göstermektedir. Her iki bölüm de Afanasy Fet'in, Hz. İsa'nın çölde şeytan tarafından kandırılmaya çalışılmasıyla ilgili olan şiirinden birer cümleyle başlar. İlk bölüme "Şeytan kaçtı", ikinci bölüme ise "Melekler geldi" ifadelerini işlediği sonatta Metner, insanın karanlık ya da aydınlık tarafı seçme kararını anlatmak istemiştir. İkinci bölümde yer alan füg, tematik gelişmelerde füg kullanmayı seven Metner'in bestelediği en büyük füg olmuştur.⁴⁵

Op.30 Piyano Sonatı (la minör), 1. Dünya Savaşı sırasında bestelendiği için '*Savaş Sonatı*' olarak da bilinmektedir. 1914 ile 1917 yılları arasında bestelenen sonat, piyanist Lev Konius'a adanmıştır. Dönemin etkilerini yansıtan gergin ve karanlık bir

⁴³ Tozer, a.g.e., s. xiii.

⁴⁴ Martyn, a.g.e., s. 116.

⁴⁵ Martyn, a.g.e., s. 93-94.

sonattır. Eserin zirvesinde, savaş döneminin etkisinde güçlü efektler de kullanarak armonik olarak tam bir kaos yaratılmıştır. Kontrast la majör ve la minör tonaliteleri kullanılmıştır. Sonat, zaman zaman Skriabin'in parlak, metalik temalarını hatırlatır.⁴⁶

Op.38 No.1 Sonat Reminiscenza (Hatıra Sonatı) (la minör), Metner'in en çok bilinen ve çalınan sonatıdır. 1918 ile 1920 yılları arasında bestelenen bu sonat, *Forgotten Melodies* adlı eserinin ilk cildinde yer alan sekiz eserden bir tanesidir. 1. Dünya Savaşı ve Ekim Devrimi öncesi her şey kötüye gitmeden önceki Metner'in kendi hayatını anlatır. Dalgın ve buğulu bir karakteri vardır. Bu ciltte yer alan diğer eserler, *Hatıra Sonatı*'nın açılış temasından türetilmişlerdir.⁴⁷

1918 ile 1920 yılları arası bestelenen *Op.39 No.5 Sonat Tragica* (do minör), *Forgotten Melodies* adlı eserin ikinci cildinin son bölümüdür. Bu sonatta da *Sonat Reminiscenza* gibi cildin bir önceki bölümü olan '*Canzona Matinata*' temaları vardır. Bu yüzden Metner bu iki eserin ara vermeden (attacca) çalınmasını istemiştir. Metner'in tek monotematik sonatı olan eserin dramatik ve vahşi bir karakteri vardır ve tekrarlanmayan üç ayrı temadan oluşur.⁴⁸

Metner, 1920'den sonra 10 yıl boyunca hiç sonat bestelememiştir. Bu sonatsız geçen 10 yılın ardından, *Op.53* (No.1 ve No.2 olmak üzere) iki sonat bestelemiştir. İlki olan *Sonat Romantica* (si bemol minör), 1931 ile 1932 yılları arasında bestelenmiştir. Bu sonat ile Metner, onun muhafazakar olduğunu düşünen insanlara bir cevap vermek isteyerek, "Bu sonat, çağdaş eserlerin ne kadar tehditkar olduğunu farketmek için bestelediğim en çağdaş eserimdir." demiştir. *Romanza, Scherzo, Meditazione, Finale* olmak üzere dört bölümden oluşan bu sonat, tek bölümlü bir sonatmış gibi ara vermeden çalınır. Bu sonatta, *Op.22 Piyano Sonatı* ve *Märchen-Sonat*'tan doğrudan alıntılar vardır. Ayrıca Balakirev'in *Si bemol Minör Sonat*'ı ve Çaykovski'nin *1. Piyano Konçertosu*'ndan da izler taşımaktadır.

Op.53 No.2 Sonat Minacciosa (fa minör), Skriabin'in öğrencisi olan Kanadalı besteci ve piyanist Alfred LaLiberte'ye adanmıştır. Bestecinin ilk sonatlarına göre armoni ve form bakımından oldukça farklıdır. Tanımlanamayan tonaliteler, kromatik iniş-çıkışlar ve belirsiz bir form kullanılmıştır.⁴⁹

⁴⁶ Tozer, a.g.e., s. xii.

⁴⁷ Tozer, a.g.e., s. xii.

⁴⁸ Tozer, a.g.e., s. xiii.

⁴⁹ Tozer, a.g.e., s. xiii.

1935 ile 1937 yılları arasında bestelenen *Op.56 Sonat Idylle* (sol majör), iki bölümden oluşur. Pastoral, sakin birinci bölüm ardından daha heyecanlı ve enerjik ikinci bölümü gelir. “Arkadaşlarım L. E. ve O. N. Konius” için diye belirtmiştir.⁵⁰

1.2. Masallar

Rusya, müziğe, edebiyata ve görsel sanatlara da konu olmuş geleneksel halk hikayeleri konusunda 150 yıllık zengin bir geçmişe sahiptir. Bu hikayeler fantastik, günlük ve hayvanlar olmak üzere üç başlık altında incelenir. Fantastik masallar doğa üstü olayları konu alan, cadıları, ilginç hayvanları, devleri vb. anlatan masallardır. Bu masallar Metner gibi birçok Rus bestecinin de eserlerine konu olmuştur. Örneğin; Musorgski'nin *Pictures from an Exhibition (Bir Sergiden Tablolar)*, Korsakov'un *Kashchei the Immortal* ve Stravinski'nin *Firebird (Ateşkuşu)*. Günlük masallar yaşamın doğal olaylarını, ahlaki değerleri, insan davranışları, doğum gibi olayları anlatan masallardır. Bu masallara örnek olarak Stravinski'nin *Histoire Du Soldat (Askerin Öyküsü)* adlı eseri gösterilebilir. Son başlık olan hayvan masalları ise gerçek olmayan, doğada bulunmayan Aesop, Renart gibi insanlaşmış hayvanları konu alır. Örneğin; Stravinski *Renard*.⁵¹

Metner'in Rusya'da bestelediği *Skazki*, Almanca'ya *Märchen*, İngilizceye *Fairy Tales*, Türkçe'ye ise *Masallar* olarak çevrilmiştir. Metner, eserlerine isim verirken genelde o dönemde yaşadığı ülkenin dilini kullanmıştır.

Masal, 19. yüzyılda ortaya çıksa da Metner'den önce besteciler tarafından pek tercih edilmemiştir. *Masallar*, Metner'in en çok bestelediği eserlerindedir. *Masallar*'ında, şarkı, scherzo, recitative ve emprovizasyon kullanmıştır. Her bir masalın kendine ait bir hikayesi olmasa da genel olarak geleneksel rus hikayelerinden esinlenilmiştir. Ayrıca masalların birçoğu Goethe, Puşkin, Lermontov gibi Alman veya Rus şair ve yazarların şiirlerini ve hikayelerini konu almıştır. Eserlere bazen kısa bir epigraf eklemiştir bazen de sadece kısa birer isim vermiştir. Bu yüzden de *Masallar*'dan bazılarını programlı müzik* denebilir. Dokuz masalın *Ophelia'nın Şarkısı*, *Tahta Cin*,

⁵⁰ Tozer, a.g.e., s. xiii.

⁵¹ Stanley Appelbaum, *Nikolai Medtner: The Complete Fairy Tale*, New York, Dover Press, 2015, s. xi.

* Programlı müzik; bestecilerin, doğayı, doğa olaylarını, toplumsal olayları, kişileri, kişilerin karakterlerini, yaşamda insanların zaman zaman içinde buldukları psikolojik durumları (neşeli, hüzünlü, heyecanlı vb. gibi) müzik yolu ile anlatmasıdır.

Elflerin Masalı, Sihirli Keman gibi isimleri vardır. Bu hikayeler genelde fantastik hikayelerdir. Diğer *Masallar* ise isimlidir.⁵²

Masallar, farklı tonalite ve karakterlerden oluşan on ciltte toplanmıştır. Fakat yorumcular, ciltleri bütün halinde çalmak zorunda değillerdir. Konserlerde ayrı da çalınabilirler. Bunlar; Op.8 (2 masal), Op.9 (3 masal), Op.14 (2 masal), Op.20 (2 masal), Op.26 (4 masal), Op.34 (4 masal), Op.35 (4 masal), Op.42 (3 masal), Op.48 (2 masal), Op.51 (6 masal) olmak üzere toplamda 32 adet *Masal* bestelemiştir.

Küçük formlu eserler olan *Masallar*'da, neredeyse diğer bütün eserlerde olduğu gibi geleneksel form ve armoni kullanılmıştır. Genelde üç bölümlü şarkı ve rondo formunda bestelenmişlerdir. Bazılarının sonunda koda veya kodetta bulunur. Ciltlerin içindeki eserler birbirlerinden ayrı olsalar da (Op.8 No.1 ve No.2 gibi) bazılarının arasında eserleri birbirlerine bağlayan köprüler vardır.

Eserlerin ilk ciltleriyle sonrakiler arasında bazı farklılıklar görülmektedir. Op.8 ve Op.26 ciltlerinde tematik ve tonal benzerlikler, bazı ciltlerinde ise karmaşık ritim ve yapılar bulunmaktadır. Ayrıca bazı ciltlerin içerisindeki eserler birbirlerine zıt olarak bestelenmiş olup, bir bütün olarak kabul edildiğinde sonat formuna benzerler. Örneğin; Op.14 No.1 ve No.2, Op.20 No.1 ve No.2., Op. 34 ve Op.35. Aynı opusun ilk numaraları birinci bölüm, yavaş olan ikinci numaralar ikinci bölüm, Scherzo diye adlandırılan üçüncü numaralar, üçüncü bölüm ve dördüncü numaralar ise dördüncü (son) bölümlerdir.

1.3. Unutulmuş Melodiler

Unutulmuş Melodiler; Op.38, Op.39 ve Op.40 olmak üzere üç ciltten oluşur. Her bir cildin içinde küçük-büyük formlu eserler bulunur. Ciltler bütün halinde çalınabilecekleri gibi ayrı ayrı da çalınabilirler.

Birbirlerinden ayrı olmalarına rağmen bir uyum içerisinde olan Op.38, sekiz eserden oluşur. No.1, tek bölümlü *Hatıra Sonatı*'dır. Bu sonatın temaları, eser içinde zaman zaman tekrar duyulmaktadır. Ardından *Danza Graziosa* ve *Danza Festiva* başlıklı iki dans gelir. İlk eserdeki gergin ve melankolik ruh hali, No.2 *Danza Graziosa* ile dağılır. Eserin başındaki stresli atmosfer, dans için yerlerini alan dansçıları anlatır.

⁵² Hiroko Nagahata, *Medtner's Fairy Tales: Texture and Subtlety*, Michigan State University, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Michigan, 2012, s. 16.

Hemen ardından No.3 *Danza Festiva* ile bestecinin Flaman ressam Teniers'den ilham alarak bestelediği, köy festivalini anlatan bir Rus teması gelir. Rahmaninov'un da eserlerinde duyulan, çanları anımsatan sesler duyulur. No.4 *Canzona Fluviala (Nehir Şarkısı)*, önceki danslara zıt hüzünlü bir karakterdedir. No.5 *Danza Rustica*, sıcak bir yaz gününde şehri uyandıran şarkıdır. Bu atmosfer, No.6 *Canzona Serenata (Gece Şarkısı)* ile dağılır. Bu eserde *Hatıra Sonatı*'ndan iki tema kullanılmıştır. No.7 *Danza Silvestra'nın (Orman Dansı)* senkoplu bir teması vardır ve ardından lirik bir dans gelir. Bu eserde de *Hatıra Sonatı*'ndan iki tema kullanılmıştır. No.8 *Alla Reminiscenza (Hatıra)* ile yine No.1'de olduğu gibi eserin ismine 'hatıra' ile gönderme yapılmıştır. Cildin ilk eserindeki temanın majör modda gelmesiyle Op.38 sona erer.⁵³

Op.39, *Unutulmuş Melodiler*'in ikinci cildir. Beş eserden oluşan cildin ilk ikisi ve son ikisi birbiriyle bağlantılıdır. No.1 *Meditazione*'de eserin en başından beri süren gerginlik, son ölçülerde duyulan majör mod ile sona erer. Ardından gelen No.2 *Romanza* ile başlangıçtaki huzursuz tema, gizemli ve karanlık bir valse dönüşerek kodaya bağlanır. Eser, keskin ve telaşlı bir havada sona erer. No.3 *Primavera (Bahar)*, 1920 yılının Mart ayında bestelenmiştir. Rusya'da karların hızla erimesinin ardından tazelenen hava ile bestecinin en sevdiği mevsim olan ilkbaharı anlatır. No.4 *Canzona Matinata (Sabah Şarkısı)*, kaygısız bir havada başlasa da ardından gelen melankolik tema ile gençken hayatın daha parlak, daha umutlu ve ardından buna karşıt olarak hayatın zorlukları karşısında çabalamayacağını anlatır. No.5 *Sonata Tragica*, Metner'in birçok eserinde olduğu gibi birbirine zıt iki temadan oluşur. İlki tamamen trajik, ikincisi ise buna tamamen zıt bir karakterdedir. Sonatın ortalarında No.4 *Canzona Matinata* duyulur. Ardından sonatın başındaki trajik ve karamsar karakterdeki tema tekrar gelerek sonat ve Op.39 sona erer.⁵⁴

Op.40, *Unutulmuş Melodiler*'in üçüncü ve son cildir. Her biri birer dans olan altı eserden oluşur. Eserlerin her biri birbirlerine zıt danslardır. No.1 *Danza Col Canto* 5/8'lik ritimdedir. Canlı fakat kederli başlayan eser, ortalara doğru daha zarif ve kibar bir atmosfere bürünse de baştaki karaktere geri dönerek gösterişli akorlarla sona erer. Ardından gelen No.2 *Danza Sinfonica*, birbirine benzer danslardan oluşan bir eserdir. Eserin isminde 'senfoni' kelimesinin geçmesinin sebebi, bestecinin eserindeki akorların orkestra ile daha iyi ve efektif duyulacağını düşünmüş olmasıdır. No.3 *Danza Fiorata*,

⁵³ Martyn, a.g.e., s. 137-138.

⁵⁴ Martyn, a.g.e., s. 138-140.

7/8'lik ritimde olup, çiçeklerin dansını anlatır. İkinci ciltteki No.3 *Primavera* gibi bu eserde de baharın gelişi kutlanır. Canlı ve enerjik bir karakteri vardır. No.4 *Danza Jubilosa*, antik askeri geçitleri anlatır. Görkemli bir açılış teması olan bu eser, cildin en piyanistik ve efektif eseridir. No.5 *Danza Ondulata*, 5/8'lik ritimde olup, Metner'in müziklerinde karşılaşılan sade, akıcı, uzun temalara benzemez. Eser senkoplarla başlar, ilerledikçe ritmik aksanlar duyulur ve 10/16'lık ritimde koda ile sona erer. No.6 *Danza Ditirambica*, festival veya seramoniye anlatan canlı bir karakterdedir. Gösterişli ve hareketli koda bir anda sakinleşerek eser sona erer.⁵⁵

1.4. Solo Piyano İçin Bestelediği Küçük ve Orta Formlu Eserler

Metner, sonat ve konçertolar dışında Op.1 *8 Stimmungsbilder (Duygu Parçaları)* gibi birçok küçük formlu eser bestelemiştir. Bestelediği bu eserler karakterlerine uygun olarak isimlendirilmiştir. Bunlar; beş *Improvisations* (Op.2 ve Op.47), Op.4 dört eser, üç *Arabesque* (Op.7), üç *Dythiramb* (Op.10), üç *Novelle* (Op.17), dört *Lyric Fragments* (Op.23), Op.31 üç eser, üç *Hymn* (Op.49), iki *Elegy* (Op.59).

1896-1897 yıllarında bestelenen Op.1 *Stimmungsbilder*, sekiz küçük parçadan oluşur. Her biri farklı bir ruh halini temsil eder. Bu eserlerde, daha sonraki eserlerinde kullanacağı karakteristik özelliklerinin sinyallerini verir. Her eser bir fikir ile gelişerek zirveye ulaşır, ardından da tekrar eder. Ayrıca bu eserlerde zaman zaman Schumann, zaman zaman da Rus etkileri görülür.⁵⁶

Op.2 Improvisations, 1896, 1898 ve 1890 yıllarında bestelenen üç eserden oluşur. İlk eserlerine göre formları daha büyüktür. İlk Metner'in hayatı boyunca birçok eserinde kullandığı *Rusalka* (su perisi), ikincisi *Reminiscence of a Ball* (topun hatırası), üçüncüsü ise *Scherzo Infernale* (cehennem) olarak isimlendirilmiştir. İlk eser su perisinin sudaki hareketlerini anlatır. İkinci eser ilkinde göre daha kasvetli bir havadadır. Üçüncü eser ise kötü ruhlu cinlerin dünyaya gelişini anlatır.⁵⁷

⁵⁵ Martyn, a.g.e., s. 141-142.

⁵⁶ Martyn, a.g.e., s. 16.

⁵⁷ Martyn, a.g.e., s. 19-20.

Op.47 Improvisations, 1925 yılında bestelenmiş olup, varyasyonlu iki eserden oluşur. İnatçı bir su perisini anlatan ilk eser, sert ve tonal olarak karmaşık başlar. Metner'in kendisinin de en sevdiği eserlerinden biri olan serinin ikinci eseri, bestecinin varyasyonlardaki ustalığının çarpıcı bir örneğidir.⁵⁸

Op.4, birbirine zıt karakterde dört kısa eserden oluşur. 1897-1902 yılları arasında bestelenen bu eserler, bestecinin *Stimmungsbilder* adlı eserine benzer. *Etüt* olarak adlandırılan ilk eserin canlı bir ritmi ve heyecanlı bir karakteri vardır. 5/8'lik ritimde olup, orta bölümü *Stimmungsbilder*'e benzeyen ikinci eser, *Caprise* olarak adlandırılmış ve neşeli bir karakteri vardır. *The Gnome's Lament (Bir Cüce'nin Ağıtı)* olarak adlandırılan üçüncü eserin diğerlerine zıt olarak karanlık ve kederli bir karakteri vardır. İçlerinde en dikkat çekici olan ve Joseph Hoffmann'ın da beğenisini kazanan, *Prelude* isimli son eserdir. Arpejler ve üçlemelerin kullanılmasına rağmen son derece sade ve zarif bir müziktir.⁵⁹ (Metner, Op.4 ve Op.31 ciltlerini isimlendirmese de içindeki eserleri isimlendirmiştir.)

Op.7 Arabesque, 1904 yılında bestelenmiş olup, ilki *Idyll* diğer ikisi *Tragedy Fragments* olarak isimlendirilmiştir. Zarif ve duru bir karakteri olan *Idyll* de kontrapuntal yazıyla zıtlık yaratılmıştır. Ardından gelen ikinci ve üçüncü eserler oldukça farklı karakterdedirler. İkincisi dramatik ve kederli bir karakterde olup, üçüncüsü yaşadığı dönemin özelliklerini yansıtır. Metner, üçüncü eser için “devrimin önsezisi” notunu düşmüştür.⁶⁰

Op.10 Dythiramb, 1904-1906 yılları arası bestelenmiş üç eserden oluşur. İlki, Antik Yunan'da şarap tanrısı olan Dionysus'u anlatır. İkincisi, tema ve varyasyonlardan oluşup, 'vaaz'ı tasvir eder. Üçüncüsü, tek bir temadan oluşan zarif bir danstır.⁶¹

Op.17 Novelle, Schumann'ın *Novellen* adlı eseri gibi 'kısa hikayeler' ismini taşır. Başına “Daphnis ve Chloe” diye not düşülen ilk eser, Antik Yunan zamanında aşıkların pastoral dansını anlatır. İkincisi, ilkinde göre tamamen zıt bir karakterdedir ve kendi içinde iki karşıt temadan oluşur. Zarif ve asil, kararlı ve neşeli olmak üzere yine iki farklı karakterden oluşan üçüncü eser, içlerinde en karmaşık yapıya sahiptir.⁶²

⁵⁸ Martyn, a.g.e., s. 178.

⁵⁹ Martyn, a.g.e., s. 22.

⁶⁰ Martyn, a.g.e., s. 32-33.

⁶¹ Martyn, a.g.e., s. 39-41.

⁶² Martyn, a.g.e., s. 59-61.

Op.23 Lyric Fragments, süite benzeyen dört kısa ve farklı karakterdeki parçadan oluşur. İlki huzurlu ve sakin bir karakterdedir. İkincisi dalgın ve düşünceli bir şarkı, üçüncüsü melankolik bir vals olup, dördüncüsü ise yine huzurlu ve sakin bir karakterde, eseri tamamlayıcı niteliktedir. Teknik olarak güç olmayan *Lyric Fragments*, müzikal bir eser olup, amatör piyanistlerin de seslendirebilmesi için bestelenmiştir.⁶³

Üç kısa parçadan oluşan *Op.31*, 1914 yılında bestelenmiştir. *Improvisations* olarak adlandırılan ilk eser, tema ve beş varyasyondan oluşur. Asil ve melankolik tema, varyasyonlarla yerini virtüözik pasajlara bırakır ve eser baştaki melankolik tema ile sona erer. *Funeral March (Cenaze Marşı)* olarak adlandırılan ikinci eser, Rus besteci Aleksey Stançinski'nin ölümü üzerine bestelenmiştir. Ağır ağır çalan kilise çanlarıyla birlikte güçlü bir ağıt duyulur. Ayrıca bu ikinci eserin içinde Beethoven'ın 5. senfonisinin ünlü motifi de duyulur. *Masal* olarak adlandırılan üçüncü ve son eser, diğer ikisine zıt olarak neşeli bir karakterde bestelenmiştir.⁶⁴

Op. 49 Hymn, Rahmaninov'un da konserlerinde seslendirdiği eserlerdendir. İlki olan *Before Work*, ağırbaşlı ve sakin karakterdedir. İkincisi *At the Anvil*, bir nalbantın çalışırken söylediği şarkıdır. *After Work* başlıklı üçüncüsü ise neşeli bir şarkıdır.⁶⁵

Metner, *Op. 59 Elegie* 'yi 1940 yılında Wythall'da yaşadığı sırada bestelemiştir. Kardeşi Emil'in ölümü üzerine bestelediği bu iki *Elegie*, Metner'in en duygusal eserlerindedir.⁶⁶

Metner, isimlendirdiği eserler dışında, *Romantic Sketches for The Young (Gençler için Romantik Parçalar)* (Op.54) ve *Tema ve Varyasyonlar* (Op.55) gibi solo piyano için küçük formlu eserler de bestelemiştir.

Op. 54 Romantic Sketches for The Young, Zimmermann'ın isteği üzerine bestelenmiş, dört *Prelude* ve dört *Masal* olmak üzere sekiz kısa eserden oluşur. *Lyric Fragments* gibi bu eserler de amatör piyanistlerin çalabilmesi amaçlanarak bestelenmiştir. Metner bu eserde, diğer eserleri gibi geleneksel Rus hikayeleri veya fantastik hikayeler yerine 'gerçek hayattan' esinlenmiştir. Cildin ikinci eseri olan *Bird's Tale (Kuşların Masalı)*, Çaykovski'nin *Album for the Young-Song of the Lark (Tarlakuşu'nun Şarkısı)* adlı eseri ile büyük benzerlik göstermektedir.⁶⁷

⁶³ Martyn, a.g.e., s. 81.

⁶⁴ Martyn, a.g.e., s. 110-111.

⁶⁵ Martyn, a.g.e., s. 179-180.

⁶⁶ Martyn, a.g.e., s. 234.

⁶⁷ Martyn, a.g.e., s. 209-210.

Op.55 Tema ve Varyasyonlar, Zimmermann'ın isteği üzerine bestelenmiş olup, virtüözik pasajlar içermeyen, *Lyric Fragments* ve *Romantic Sketches for The Young* adlı eserler gibi amatör piyanistlerin de çalabileceği bir eserdir. Piyano hocasının arkadaşı Leo Conus ve eşine adanmıştır. Metner bu eseri, “pek rastlanmayan, kadınsı bir stil” olarak tanımlamıştır. Dans ritminde bir tema ve altı varyasyondan oluşur.⁶⁸

1917 yılında M. Montagu Nathan, yazdığı *Contemporary Russian Composers* kitabında Metner'in küçük formlu eserleri ile ilgili şu değerlendirmeyi yapar:

“Bu adlandırmalarla eserlerin içyapısı örtüşmemektedir. Örneğin, *Lyric Fragments*'da lirizm tıpkı parça gibi bölük pörçüktür. *Improvisations* belki de bu başlığı ile doğaçlama yönünü daha iyi tanımlamaktadır. İki *Tragedy Fragments* herhangi yoğun dramatik bir yapıya sahip değildir. *Fables* belirli yargı belirtmemektedir. *Novels*'in ikinci ve üçüncüsü belki de bir öykü konusunun müzikal eşdeğerini içermektedir, fakat giriş bölümü sakın pastoral bir niteliğe sahiptir. *Sonata-Tale*'in ağır biçimi belli belirsiz bir anlatım tutumuna işaret edebilir. *Medtner, Novel ve Tales* gibi eserlerini roman ve öykü yazarlarına ithaf etmiş olsaydı, başlıklarının entelektüel bir durum birliğini yansıtmaya özelliği taşıdığı düşünülebilirdi. *Medtner*'in eserlerindeki adlandırma fazla süslü olsa da onun kişiliğinin özel yanını yansıttıkları için üzerinde durulmaya değerdir.”⁶⁹

Ayrıca Metner, L.van Beethoven'ın 4. *Piyano Konçertosu* için iki kadans bestelemiştir. Hayatı boyunca bu konçertoyu birçok kez seslendirmiş ve hep kendi kadanslarıyla çalmayı tercih etmiştir.

Metner, iki piyano için *Op.58 No.1 Russian Round Dance (Rus Çember Dansı)* ve *No.2 Knight Errant (Şövalye Errant)* olmak üzere iki eser bestelemiştir. Bunlar, bestecinin son dönem eserlerinden olup, No.1 1940, No.2 ise 1946 yılında tamamlanmıştır. Öğrencisi Edna Iles'e adadığı *No.1 Rus Çember Dansı*, güçlü ve parlak bir eserdir. Bestelediği bu eseri aynı zamanda *Masal* olarak adlanmıştır. Canlı bir açılışın ardından gelen çan sesleri eşliğinde, ilkinde göre ağırbaşlı olan ikinci teması, neşeli bir üçüncü teması ve Metner'in eserlerinde kullanmayı sevdiği uzun bir kodası vardır. *No.2 Şövalye Errant*, Piyano İkilişi Rus-Amerikan Vronski ve Babin'e adanmıştır. No.1'e göre daha oturaklı ve ciddi bir karakteri vardır. Bu eser, Metner'in en sevdiği form olan sonat allegrosu formunda bestelenmiş ve bestecinin birçok eserinde karşılaşılan kanonlar kullanılmıştır. Eserin dört teması vardır ve bu dört tema eser boyunca tekrar eder.⁷⁰

⁶⁸ Martyn, a.g.e., s. 213-214.

⁶⁹ Bengi Baraz Çınar, a.g.e., s. 90.

⁷⁰ Martyn, a.g.e., s. 232-233.

1.5. Piyano Konçertoları

Metner, üç piyano konçertosu dışında hiç orkestra eseri bestelememiştir. Konçertolarında farklı form arayışlarına girmiş, orkestrada ise farklı renk arayışları yerine armoni ve temalar üzerinde durmuştur. Metner, 1947 yılında tüm konçertolarının kaydını Filarmonia Orkestrası (Londra) ile gerçekleştirmiştir.

Richard Holt, Metner'in piyano konçertoları ile ilgili şu değerlendirmeyi yapar:

“Metner'in orkestra partilerini yazmakta zorluk çektiği yönünde eleştiriler olsa da, Metner'in orkestrasyonu kusursuz. Metner, orkestradan bir veya iki enstrüman seçip, onu piyanoyla kontrapuntal bir yazı ile ustaca harmanlıyor. Ayrıca tahta üflemleri sazlarda olağanüstü ve etkileyici renkler çıkarıp ilginç ve çeşitli ritim kalıplarıyla eserlerini süslüyor.”⁷¹

Piyano Konçertosu Op.33 No.1 (do minör) 1914-1917 yılları arasında, 1. Dünya Savaşı sırasında Rusya'da bestelenmiştir. Eserin prömiyeri, 1918 yılının Mayıs ayında, Koussevitzki şefliğinde, Moskova Nebolin Tiyatrosu'nda gerçekleştirilmiştir. Annesine adadığı bu konçerto tek bölümden oluşur ve sonat allegrosu formundadır.⁷²

Metner, *Piyano Konçertosu Op.50 No.2*'yi (do minör) 1921 yılında Rusya'da bestelemeye başlamış, Fransa'ya göç etmesinin ardından, 1926 yılında tamamlamıştır. Rahmaninov'a adadığı bu konçertonun ilk seslendirilişi, Rusya'da bir turnede gerçekleşmiştir. *Toccata, Romanza* ve *Divertimento* bölümlerinden oluşur. İlk bölümde, *Op.14 Masallar* adlı eserine benzer temalar vardır. Piyano ve orkestranın diyalogları oldukça belirgindir. Richard Holt bu konçerto için “Klasik ve romantik dönem stillerinin birleşmesi” ifadesini kullanmıştır.⁷³

Piyano Konçertosu Op.60 No.3 “Ballade”, 1941 ile 1943 yılları arasında İngiltere'de bestelenmiş ve Hint Mihrace Jaya Chamaraca'ya adanmıştır. Bu eserin bestelenmesi, ilk konçertosu gibi yine savaş yıllarına denk gelmiştir. Fakat bu konçertoda gerçek dünyayı tasvir etmek yerine hayal dünyasını anlatmak istemiştir. Üç bölümden oluşan konçertonun ilki olan *Con Moto Largament*, enerjik, güçlü ve derindir. Metner'in program notlarında belirttiği üzere, besteci birinci bölümü bestelerken Lermontov'un *Rusalka (Denizkızı)* adlı eserinden esinlenmiştir. Bir şövalyenin, denizkızının öpücüğü karşısında sessizliğe büründüğünü anlatan eserde, hem Lermontov'un *Rusalka*'sının hem de Metner'in üçüncü konçertosunun ilk

⁷¹ Sarest, a.g.e., s. 43.

⁷² Martyn, a.g.e., s. 116.

⁷³ Martyn, a.g.e., s. 182-183.

bölümünün sonu tamamlanmamış hissi verir. Ardından gelen *Interludium*, kısa olup, üçüncü bölüme giriş niteliğindedir. Üçüncü bölüm, birinci bölümün temalarının da yer aldığı görkemli bir *Svegliando, eroico* (kahramanca bir uyanış) ile sona erer.⁷⁴

2. N. METNER'İN DİĞER ESERLERİ

Metner, piyano eserleri dışında en çok şan için eser bestelemiştir. Metner'in en çok seslendirilen eserlerinden olan şan ve piyano eserleri, zor ve karmaşık piyano partileri ve polifoniyi tamamlayan şan partilerinden oluşur. Şiirlerden çok etkilenen Metner, hem şiirlerin epigraflarını hem de konularını kendi eserleri ile harmanlamıştır.

Metner, piyano ve şan dışında sadece keman için eserler bestelemiştir. Bunlar; keman ve piyano için üç *Noktürn*, üç *Sonat* ve *Op. 43 Danslı Şarkılar*'dır. Bu eserlerden bazılarını erkek kardeşi Aleksandr ile birlikte seslendirmişlerdir.

Metner, bir de son eserlerinden olan *Op. Posth Piyanolu Kuartet* bestelemiştir. Metner'in "en önemli eseri" olduğunu söylediği bu kuartet, aynı zamanda en dini eseridir.

2.1. Şan ve Piyano İçin Bestelediği Eserler

Şan ve piyano için 108 eser besteleyen Metner'in şarkılarının sözleri, Goethe, Puşkin, Nietzsche, Heine, Tuçev, Fet gibi şairlerin şiirlerinden alınmıştır. Bunlar; Goethe'nin şiirlerinden dokuz eseri içeren Op.6, Heine'nin şiirlerinden üç eseri içeren Op.12, Goethe'nin şiirlerinden on iki eseri içeren Op.15, Goethe'nin şiirlerinden altı eseri içeren Op.18, Nietzsche'nin şiirlerinden beş eseri içeren Op.19(a), Puşkin'in şiirlerinden yedi eseri içeren Op.29, Puşkin'in şiirlerinden altı eseri içeren Op.32, Puşkin'in şiirlerinden altı eseri içeren Op.36, Tuçev ve Fet'in şiirlerinden beş eseri içeren Op.37, Puşkin'in şiirlerinden yedi eseri içeren Op.52'dir.

Şiir ve müzik arasındaki etkileşim ilk olarak önemli Macar besteci F.Liszt'in eserlerinde görülmeye başlamıştır. Fakat Metner için, şiir ve müziği birleştirmek sadece bir hayali canlandırmak değil, aynı zamanda düşünce ve hislerin en yalın halini, insanların asıl iletişim kurduğu yöntem olan 'dil' ile en basit şekilde aktarmaktır.

⁷⁴ Martyn, a.g.e., s. 239-240.

Metner, şan ve piyano için bir sonat ve bir de süit bestelemiştir. Bunlar; Op.41 No.1 *Sonata Vocalise* ve No.2 *Suit Vocalise*'dir ve her ikisi de sözsüzdür. Op.41 No1, 1920 yılında bestelenmiş olup, Anna Metner'e adanmıştır. Eser ismini Goethe'nin *Geweihter Platz (Kutsal Yer)* şiirinden almıştır. Tek bölümlü bir sonat olan eser, gizemli ve sakindir. Beş bölümden oluşan No.2, 1927 yılında bestelenmiştir. Bölümler; *Introduction (Giriş)*, *Song of The Nymphs (Perilerin Şarkısı)*, *Mysteries (Gizemler)*, *Procession of the Graces (İhsan Alayı)* ve *What The Poet Says (Şairin Dedikleri)* isimlerini taşırlar.⁷⁵

2.2. Keman ve Piyano İçin Bestelediği Eserler

Metner'in birçok eserinde olduğu gibi Op.16 *Noktürnler*'in başında da Goethe'nin *Nachtgesang (Gece Şarkısı)* adlı şiiri yer alır. 1907 yılında bestelenmiş olup, keman çalan erkek kardeşi Aleksandr'a adanmıştır. Her üçü de minör modlarda olan *Noktürnler*, Goethe'nin şiirine bağlı olarak gece uykuda görülen rüyaları anlatır, bundan dolayı içlerinde birçok farklı duygu barındırırlar.⁷⁶

Op.21 Si minör Keman Sonatı, 1909-1910 yıllarında bestelenmiştir. 1910 yılının Mart ayında prömiyeri gerçekleşmiş olan sonatı erkek kardeşi Aleksandr ile birlikte çalmışlardır. *Canzona*, *Danza* ve *Ditirambo* olmak üzere üç bölümden oluşur. Birinci bölümü sakın ve lirik, ikinci bölümü zarif ve orta tempodadır. Üçüncü bölümü ise Antik Yunan ezgilerinden alınmıştır.⁷⁷

Op.44 Sol Majör Keman Sonatı, 1922 ile 1925 yılları arasında bestelenmiş olup, Aleksandr Gedike'ye adanmıştır. Üç bölümden oluşan sonatın barok eser özelliği taşıyan ilk bölümü sonat allegrosu formundadır. Kadansla başlayan eserin ilk bölümü lirik ve tutkuludur. Yavaş, düşünceli ve hüzünlü bir ezgisi olan ikinci bölüm tema ve varyasyonlardan oluşur. Final bölümü ise rondo formunda olup, dans karakterindedir.⁷⁸

Op.57 Mi minör Keman Sonatı "Epica", 1936 ile 1938 yılları arasında bestelenmiş olup, 1936 yılında hayatını kaybeden erkek kardeşi Emil'e adanmıştır. İçinde Ortodoks ilahileri ve halk dansları bulunan eser, dört bölümden oluşur. İkinci sonatında olduğu gibi yavaş bir girişle başlar. Rus halk dansı olan ikinci bölüm

⁷⁵ Martyn, a.g.e., s. 150-151.

⁷⁶ Martyn, a.g.e., s. 54-55.

⁷⁷ Martyn, a.g.e., s. 70-71.

⁷⁸ Martyn, a.g.e., s. 59-60.

scherzodur. Yavaş, sakin ve güzel ezgilerden oluşan üçüncü bölümün ardından ikinci bölümdeki gibi Rus halk dansı olan dördüncü yani final bölümü ile eser sona erer.⁷⁹

Op. 43 Canzona with Dances (Danslı Şarkılar), iki eserden oluşmaktadır. Her ikisinin de şarkı ve danstan oluşan iki bölümü vardır. İlki do majör, ikincisi si minör tonalitesindedir. Danslar ve şarkılar birbirlerine zıt karakterlerdedir.⁸⁰

2.3. Piyanolu Kuartet Op. Posth

Metner, *Piyanolu Kuartet*'i yazmaya 1903 yılında başlamış ancak 1949 yılında tamamlamıştır. Metner'in bu esere opus numarası vermemesinin sebebi, *Piyanolu Kuartet*'i diğer eserlerinden ayırıp, özel kılmak istemesidir. *Piyanolu Kuartet* ile sadeliği ve berraklığı ön plana çıkarmak istemiştir. Üç bölümden oluşan eser, öğrencisi Edna Iles'in notlarına göre Tanrı'ya adanmıştır. Birçok bestecinin eserinde kullandığı ilahi olan *Dies Irae (Gazap Günü)* ezgisinin yanı sıra *Sonat Ballad*'dan da alıntılar vardır. Sakin ve huzurlu bir ikinci bölümün ardından, görkemli bir finale eser sona erer. Bu bölümde, ilk bölümden temalar vardır. Metner bu eserin kaydını, Aeolian Kuartet ile gerçekleştirmiştir.⁸¹

⁷⁹ Martyn, a.g.e., s. 226-227.

⁸⁰ Martyn, a.g.e., s. 158.

⁸¹ Martyn, a.g.e., s. 248-250.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

NİKOLAY METNER PİYANO KONÇERTOSU OP.33 NO.1

Metner'in o zamana kadar bestelediği eserlerin birçoğunu gölgede bırakan *1. Piyano Konçertosu*, 1. Dünya Savaşı sırasında, Rusya'da bestelenmiştir. Eser savaş döneminde bestelendiği için bestecinin korkusu ve çektiği acılar anlatılmıştır. Eserin girişindeki solist ve orkestranın güçlü akorları, besteci tarafından "beş atom bombası" olarak nitelendirilmiştir. Oldukça trajik olan ana tema, ilk olarak eserin girişinde yaylılardan duyulur. Gelişme bölümü, varyasyonlardan oluşmuştur. Yeniden serim bölümünde ise orkestranın ve solistin baştaki güçlü akorları tekrar duyulur. Kısa bir yeniden serimin ardından, uzun bir koda ile konçerto sona erer.⁸²

1. Konçertonun Ortaya Çıkışı

1914 yılında bestelenmeye başlanan konçertonun bitmesi tam üç yıl sürmüştür. Metner erkek kardeşi Emil'e yazdığı bir mektupta: "Konçertoyu yazmaya üç yıl önce başladım ve hala bitmedi. Genel olarak tamamlanmış olsa da orkestrasyon hala eksik. Enstrümantasyon benim için oldukça zor. Bana göre en değerli şey temanın kendisi. Bu temaları enstrümanlar için düzenlemek ise oldukça zor." demiştir. Konçertoyu erkek kardeşi Emil'e ithaf etmeyi düşünse de o yıl annesinin vefat etmesi üzerine annesine ithaf etmiştir.⁸³ Konçertonun prömiyerinin ardından besteci ve piyanist Goldenweiser eleştirisinde şu sözlere yer vermiştir:

"Metner, dönemimizde yok olmaya başlayan geleneksel dili kullanarak yeni bir başarı elde etmiş neredeyse tek bestecidir. Metner'in eserlerinde 'unutulmaz' bir karakteristik özellik vardır. Bunu modern dönemde değerlendirmek oldukça zordur. Fakat Metner'i diğer dönem bestecileriyle karşılaştıracak olursak bu isimler Bach, Beethoven, Wagner... olur."⁸⁴

Konçerto, dönemin önemli eserlerinden biri olup, oldukça ilgi görmüş olmasına rağmen o dönemin birçok eseri gibi hak ettiği değeri görememiş, 1921 yılının sonuna kadar yayımlanmamıştır. Uzun yıllar konçertoyu seslendiren tek kişi bestecinin kendisi olmuş ancak ilerleyen yıllarda Horowitz gibi bazı önemli piyanistlerin sevdiği konçertolardan biri haline gelmiştir.

⁸² Martyn, a.g.e., s. 117.

⁸³ Martyn, a.g.e., s. 116.

⁸⁴ Martyn, a.g.e., s. 120.

2. Konçertonun Form Bakımından İncelenmesi

Metner'in *1. Piyano Konçertosu*, bestecinin en özgün ve teknik açıdan zor eserlerinden biridir. Piyano partisinin parlak ve berrak pasajları yoğun orkestra partisinin altında kaybolmamış, renkli ve zaman zaman virtüözük olan orkestra partisile sürekli çatışma halindedir. Tek bölümden oluşan konçerto, büyük bir sonat allegrosu formunda bestelenmiştir. Serim, gelişme, yeniden serim ve koda olmak üzere kendi içinde dört bölüme ayrılmıştır.⁸⁵ Tablo 3'te bölümlerin konçerto içindeki ölçü sayılarına göre yerleri gösterilmiştir.

Tablo 3. Bölümlerin konçerto içindeki yerleri

ÖLÇÜ SAYISI	BÖLÜMLER
1-201	serim
202-530	gelişme
531-581	yeniden serim
582-741	koda

⁸⁵ Vasyutinskaya, a.g.e., s. 108-109.

2.1. Serim

Konçertonun girişi, Şekil 1'de görülen piyanonun üç ölçümlük solosuyla başlar. Eserin girişinden itibaren savaş dönemini yansıtan motifler görülür. Daha sonra birçok kez tekrar duyulacak olan bu motifler büyük yedili, küçük-büyük altılılardan oluşur. Bu üç ölçü, orkestranın duyuracağı ilk temanın hazırlığıdır.

The image displays a musical score for the beginning of a concerto. It consists of two systems of music. The first system, labeled '1', shows the piano solo in the right hand, starting with a forte (ff) dynamic. The tempo is marked 'Allegro' with a metronome marking of 100. The second system, labeled '3', shows the piano solo continuing, with the violin (V-ni) entering in the third measure. The score is in D minor and 3/4 time.

Şekil 1: Konçertonun girişindeki üç ölçümlük solo (Ölçü: 1-3)

4. ölçüde orkestranın girişiyle, do minör tonalitesindeki A1 teması başlar (Şekil 2). Adeta bir yakarış olan bu ilk tema, 14 ölçü boyunca devam eder. Piyano da girişteki motiflerle eşlik etmeye devam eder. Diğer bütün temalar gibi eserin ilerleyen bölümlerinde A1 temasının çeşitlemeleriyle karşılaşılacaktır. A1 temasının hemen ardından yeni tema olan A2 teması başlar.

3

V.ni

f appassionato

5

7

The image displays a musical score for the first section of A1, spanning measures 3 to 14. The score is written for piano and consists of three systems of staves. The first system (measures 3-8) begins with a treble clef and a key signature of two flats. It features a complex rhythmic pattern with eighth and sixteenth notes, and a dynamic marking of *sf*. The second system (measures 9-10) continues the pattern with a *cresc.* marking. The third system (measures 11-14) includes a first ending bracket and a *dim.* marking. The fourth system (measures 13-14) features a *dim.* marking and a *mf* dynamic. The fifth system (measures 13-14) includes a *espressivo* marking and a *mf V.c.* dynamic. The score is characterized by intricate rhythmic textures and dynamic contrasts.

Şekil 2: Birinci bölüm A1 teması (Ölçü 3-14)

14

17

19

espressivo

dim.

mp

cresc.

cresc.

f

poco più mosso

poco più mosso

Vcl

Şekil 3: Birinci bölüm A2 teması (Ölçü 14-20)

14. ölçüde başlayan A2 teması ilk olarak orkestradan duyulur. Şekil 3'te görülen A2 teması, ilk temaya göre daha sakindir. Bu tema da diğer temalar gibi konçerto boyunca birçok kez farklı şekillerde duyulacaktır. Her iki tema da inici ve ardından çıkıcı seslerden oluşur.

20. ölçüde başlayan A1 temasının başının piyanodan arka arkaya iki kez duyulması ile bir köprü başlar. A2 teması başlamadan önce, 28. ölçüde A1 teması fa minör tonalitesinde duyulur. A1 ve A2 temasından alınan materyaller ile oluşturulan köprünün son dört ölçüsünde, Şekil 4'te görülen A2 teması, iki kat yavaşlatılmış hali ile do minör tonalitesinde duyulur.

The image displays two systems of musical notation for piano accompaniment. The first system, labeled with measure 44, consists of two staves. The upper staff features a melodic line with a series of eighth notes, while the lower staff provides a harmonic accompaniment. A 'cresc.' marking is present in the lower staff. The second system, labeled with measure 47, also consists of two staves. The upper staff begins with a 'poco rit.' marking and a box containing the number '5'. The lower staff includes a 'poco rit.' marking and a 'Poco largame' instruction, followed by 'molto cantato' and 'v.rit.'. The score concludes with a double bar line and a fermata over the final note.

Şekil 4: Köprüde yer alan iki kat genişletilmiş A2 teması (Ölçü 44-48)

48. ölçüde gelen *Poco largamente e poi poco a poco tempo* ile Metner, A2 temasını orkestrada tekrar işlemeye başlar. 50. ölçüyle birlikte değişmeye başlayan ve 52. ölçüde piyanoya geçen tema, tekrar değiştirilmiş ve genişletilmiş hali ile sunulur (Şekil 5).

51

P dolce

54

Ob.

Şekil 5: A2 temasının piyanoda gelişi (Ölçü 52-55)

Sakin başlayan tema, 60. ölçüde akorların ve altılamaların gelmesiyle daha coşkulu bir hal alır. Burada A1 temasından motiflerin duyulması ile yeni bir köprü başlar. 62. ölçüde ise A1 teması akorlarla genişleyerek tekrar duyulur (Şekil 6). Burada A1 teması ilk kez değişerek gelmiş olur.

The image displays a musical score for measures 60 to 64. The score is written for piano and violin. The piano part is in the upper system, and the violin part is in the lower system. The tempo and mood are indicated as "poco a poco svegliando (più mosso)" and "espressivo". The piano part features a melodic line with a "cresc." marking. The violin part is marked "pp" and features a melodic line with a "f" marking. The score includes various musical notations such as slurs, ties, and dynamic markings.

Şekil 6: Köprüde değiştirilerek duyurulan A1 teması (Ölçü 60-64)

66. ölçüde baslar A1 temasını çalarken, kemanlardan ilk defa si bemol majör tonalitesinde B1 teması duyulur (Şekil 7). Burada A1 temasının ritmi yine değişmiştir. 72. ölçüde piyanonun iki ölçümlük solosunun ardından B1 teması piyanoya geçer. Şekil 8'de görülen aynı tema, 74. ölçüde (*Abbandonamente ma in tempo*) ritmi değişerek ve genişleyerek bu kez piyanodan duyulur. B1 teması, A temalarına karşıt olarak oldukça lirik bir temadır. Aynı tema 82. ölçüde genişletilmiş hali ile tekrar gelir. Bu kısım, soliste özgürlük tanıyan, kadansa benzer bir yapıdadır.

66 a tempo risoluto (con moto)

a tempo risoluto (con moto)

rinforz.

a tempo risoluto (con moto)

ni

B1 Teması

A1 Teması

Şekil 7: Birinci bölüm B1 teması (Ölçü 66-68)

74 [7] **Abbandonamente (ma in tempo)**

Abbandonamente (ma in tempo)

p

PP

Abbandonamente (ma in tempo)

Şekil 8: B1 temasının çeşitlenerek piyanoda gelişi (Ölçü 74-76)

97. ölçüde, B1 temasına benzer bir tema olan B2 teması, fa diyez minör tonalitesinde ve piyanoda sol elde duyulur (Şekil 9). B2 teması, B1 temasına göre daha hareketlidir. 100. ölçüde B2 teması orkestradan da duyulur. 103. ölçü ile birlikte B2 teması daha da karmaşık bir hal alarak onaltılıklar eşliğinde bu sefer piyanonun orta partisinde duyurulur. Burada tema mi minör tonalitesindedir.

tranneillo ma mobile (a tempo)

97

B2 Teması

100

8

tranneillo

V-ni

Şekil 9: Birinci bölüm B2 teması (Ölçü 97-101)

108. ölçüde (*poco a poco tempo*) B1 teması üflemeli çalgılardan duyulur. 112. ölçü ile üflemeli çalgılar ve piyano, B1 temasını kanon olarak duyurmaya başlarlar. Daha sonra da orkestra ve piyanonun kanonu birçok kez duyulacaktır. 116. ölçüye kadar tema genişleyerek devam eder. 116. ölçüde, orkestradan do minör tonalitesinde A1 temasının başının duyulmasıyla köprü başlar. Buna piyanonun güçlü oktavları eşlik eder ve ardından A1 teması piyanoya geçer. Bu tema, 124. ölçüye kadar piyanonun virtüözük pasajlarıyla devam eder ve yeni bir temaya bağlanır.

124. ölçü ile birlikte si minör tonalitesinde yeni bir tema duyulur. Orkestranın dört ölçüsü, piyanoda duyulacak olan yeni temaya giriş niteliğindedir. Fakat bu sefer orkestra ve piyano aynı temayı seslendirmez (Şekil 10). Orkestradan duyulan C1 temasının ardından, 128. ölçüde (*Tranneillo, con molto tenerezza*) C2 teması re majör tonalitesinde piyanodan duyulur. Bu güzel ve lirik tema, konçertonun gelişme kısmında, diğer temalar gibi çeşitlenerek tekrar gelecektir. C2 teması 134. ölçüye kadar piyanodan duyulmaya devam eder.

124 *Molto espressivo*

ff

Molto espressivo

V-ni

m. z. *m. d.*

127 *Tranquillo, con molto tenerezza*

legatiss.

Pcantando

Cl.

Tranquillo, con molto tenerezza

dimin. *pp* V-lo

129

Pcresc.

Ob.

Şekil 10: Birinci bölüm C1 ve C2 temaları (Ölçü: 124-130)

135. ölçüde orkestradan C1 temasının başının duyulmasıyla köprü başlar. Piyano da virtüözük pasajlarla eşlik eder. Orkestrada 139. ölçüde A1 teması, 141. ölçüde ise A2 teması duyulur. Bu ölçülerde tempo sık sık değişime uğramıştır. 145. ölçüde A1 teması piyanonun sol elinde ortaya çıkar. Modülasyonların ardından 147. ölçüde do diyez majör kadans ile A2 teması tekrar orkestradan duyulur. Orkestra A2 temasını çalmaya devam ederken, piyanodan da farklı ritim kalıplarıyla A2 teması re majör tonalitesinde duyulur. Şekil 11’de görülen 154. ölçüde, konçertonun girişindeki motif dört ölçü boyunca yalancı röpriz olarak duyulur ve ardından re majör tonalitesinde, A2 temasından alınmış motiflerden oluşan serim bölümünün görkemli koda başlar.

Şekil 11: Giriş motifinin tekrar piyanoda duyulması (Ölçü 154-155)

158. ölçü ile birlikte *molto sostenuto, ma sempre accelerando con gradazione* başlıklı koda başlar. Kodada, Şekil 12’de görüldüğü gibi A2 teması orkestra ve piyanodan kanon olarak duyurulur. Bestecinin yavaş yavaş hızlanması gerektiğini belirttiği bu bölümde tema, piyanodan onaltılık notaların arasındaki oktavlar ile duyulur. A2 teması teknik olarak oldukça zor pasajlarla başlar ve geliştirilerek 169. ölçüye kadar devam eder.

157 *molto allarg.* *Molto sostenuto, ma sempre accelerando con gradazione* *ten.* 14

molto allarg. *Molto sostenuto, ma sempre accelerando con gradazione* Tr-ba

159

Şekil 12: Kodada kanon olarak duyulan A2 teması (Ölçü 157-160)

169. ölçüde orkestrada A2 teması devam ederken, piyanodan bir ölçü A1 teması duyulur. 182. ölçüye kadar orkestranın A2 teması devam eder. 182. ölçüde girişteki motif tekrar duyulur. 189. ölçü ile birlikte serim bölümünün re majör tonalitesinde kapanışı başlar. 201. ölçüde piyanonun arpejleriyle serim bölümü sona erer. Tablo 4'te serim bölümünün genel görünüşü gösterilmektedir.

Tablo 4. Serim bölümünün genel görünüşü

ÖLÇÜ SAYISI	TEMALAR	TONALİTE
1-3	giriş	do minör
4-14	A1 teması	do minör
14-20	A2 teması	do minör→fa minör
20-27	A1 teması	fa minör
28-48	köprü	fa minör
48-60	A2 teması	do minör
60-66	köprü	do minör→si bemol majör
66-97	B1 teması	si bemol majör
97-107	B2 teması	fa diyez minör-mi minör
108-116	B1 teması	mi minör
116-124	köprü	do minör-si minör
124-127	C1 teması	si minör
128-134	C2 teması	re majör
135-154	köprü	do diyez minör
154-157	yalancı röpriz	-
158-201	koda	re majör

2.2. Gelişme

202. ölçüde konçertonun gelişme bölümü başlar. Oldukça uzun olan gelişme, iki bölmeden oluşur. Şekil 13'te görülen ilk bölme kadans niteliğindedir. Burada piyanist biraz daha serbest bırakılmıştır. 211. ölçüde orkestradan duyulan iki ölçü, piyanonun çeşitlenmesiyle devam eder. 227. ölçüde sona eren temanın ardından, orkestradan iki ölçü A1 teması duyulur ve piyano gelişmenin başındaki temaya geri döner. Bu tema, 241. ölçüye kadar trillerle devam eder.

202

tranquillo *ten.*

p

dolce, tranquillo

p

208

tenebroso, calando *m.s.* *risoluto, a tempo*

p *m.s.* *m.s.* *tr* *pp* *m.s.*

Pedale

risoluto, a tempo

214 *diminuendo calmando poco rubato* *p* *tranquillo, dolente, ma poco*

218 *a poco agitato*

221 *crescendo* *accelerando*

224 *veloce*

226 *dim.* *p* **19** *a tempo*

Şekil 13: Gelişme bölümünün ilk bölmesindeki kadans (Ölçü 202-227)

Gelişmenin ilk bölümü sona ererken, A1 teması yine mi bemol majör ve la bemol majör tonalitelerinde piyanodan duyulur. 249. ölçüde piyanonun solosu sona erer ve A1 teması orkestradan duyulur. 254. ölçüde gelişme bölümünün ilk bölümü sona erer.

Gelişme bölümünün ikinci bölümü, 255. ölçüde başlar. Burada, Metner için tema ve ezginin ne kadar önemli olduğu açık bir şekilde görülmektedir. Metner, varyasyonlardan oluşan bu bölme ile ilgili “Aslında tam olarak varyasyon değil, intermezzo ve kapris gibi.” ifadelerini kullanmıştır.⁸⁶ Metner’in bu bölmede varyasyonları numaralandırmaması, tam olarak varyasyon olarak düşünmediğini de göstermektedir.

İkinci bölmedeki 1. varyasyon (255.-291. ölçüler), serim bölümünün A1 ve A2 temalarından oluşur. Oldukça lirik bir karakterde ve do minör tonalitesindedir. Burada A1 ve A2 temasının ilk gelişlerinden farklı ritim kalıpları kullanılmıştır. A1 teması ilk olarak viyolonselardan duyulur ardından A2 teması ile birlikte kontrabaslar da eklenir. Orkestradan duyulan iki temanın karışımı olan bu yeni tema, ikinci bölme giriş niteliğindedir (Şekil 14). 263. ölçüde sol minör tonalitesinde piyanoya geçen tema, bu sefer üçlemelerle ve kanon olarak duyulur. Piyanoda sağ elde başlayan tema, bir vuruş ardından sol elde de başlar, yarım vuruş ardından da orkestradan duyulur. 272. ölçüde tema tekrar başlar. Yine orkestra ile piyanonun kanonu, ana tonalite olan do minörde devam eder. Bu sefer A1 teması iki kere duyulur ve ardından A2 teması gelir. 284. ölçüde (*molto tranquillo*) tema, ritim kalıpları değişerek tekrar duyulur. Tema duyulduktan sonra piyano arpejlerle 2. varyasyonu hazırlar.

⁸⁶ Medtner, a.g.e., s. 117.

255 Tranquillo, meditamento (ma sempre in tempo)

con sord. V. e. fessissimo pp

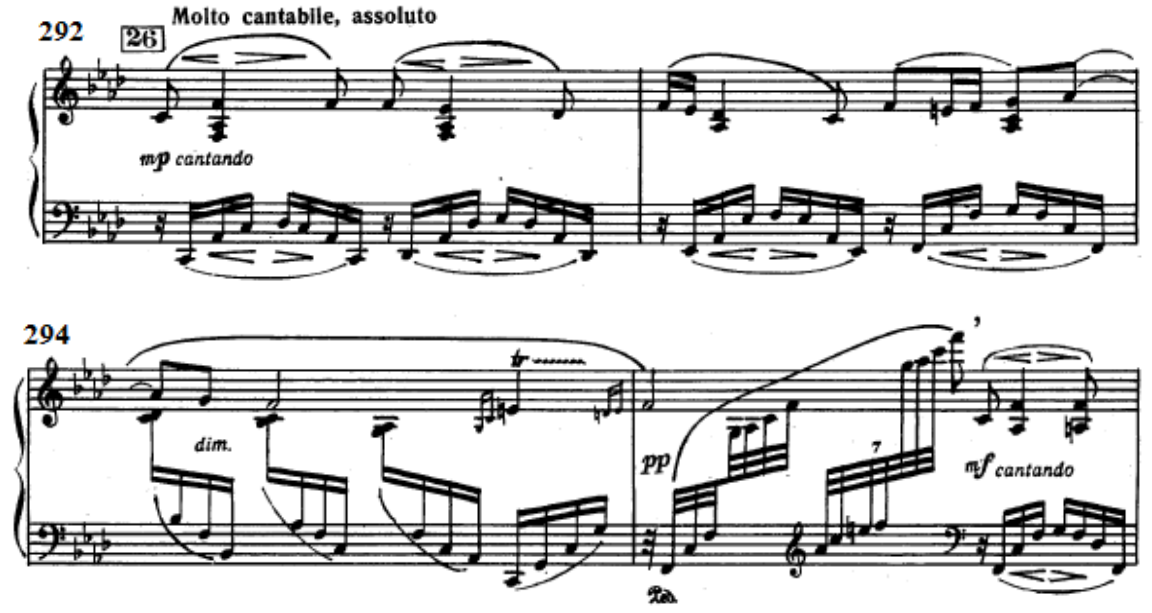
A1 Teması

A2 Teması

262 dolente

Şekil 14: İkinci bölmedeki 1. varyasyonun girişi (Ölçü 255-263)

2. varyasyon (292.-311. ölçüler), *Molto cantabile, assoluto* başlıklı A2 temasından oluşur. Bu varyasyonda tema ilk kez piyanodan duyulur (Şekil 15). Ritim kalıpları burada da farklı kullanılmıştır. İlk varyasyona göre daha canlı olsa da karakter hala oldukça liriktir. Fa minör tonalitesinde A2 teması, 298. ölçüye kadar iki kez tekrarlanır. Si bemol minör tonalitesinde tema, 299. ölçüde değişime uğramıştır. Piyano temayı çalarken, aynı tema flütlerden de duyulur. Gitgide daha görkemli bir hal almaya başlayan tema, piyanonun triliyle 303. ölçüde tekrar duyulur ve ardından 305. ölçüde fa minör tonalitesinde genişleyerek tekrar gelir. 308. ölçüde (*piu mosso*) tema, A2 temasının ilk haline geri döner. Orkestra ve piyanonun kanonuyla 2. varyasyon sona erer.

Şekil 15: İkinci bölmedeki 2. varyasyonun girişi (Ölçü 292-295)

Recitative* bir girişle orkestra tarafından seslendirilen 3. varyasyon (312.-339. ölçüler) B1 temasından alınmıştır. Burada, önceki varyasyonlarda olduğu gibi tema değiştirilmemiş, olduğu gibi kullanılmıştır. Fa minör tonalitesinde başlayıp, modülasyon ile sol minör tonalitesine geçer. Varyasyon, temanın ilk iki sesinin diyalog halinde tekrar edilmesiyle başlar. Orkestranın on ölçülük girişinde bu tema arka arkaya iki kez seslendirilir. 322. ölçüde piyanonun girişiyile B1 teması değiştirilmiş olarak gelirken, orkestradan A1 ve A2 temalarından motifler duyulur (Şekil 16). 334. ölçüye kadar tema gelişerek sol minör tonalitesinde devam eder. 334.-339. ölçülerde piyano solo çalar. Bu altı ölçü kadans niteliğindedir. Sağ el giderek hızlanan onaltılıklar çalarken, sol elde konçertonun girişinde piyanonun çaldığı oktavlar bir vuruşluk notalar halinde duyulur ve orkestranın girişiyile başlayan 4. varyasyona geçilir.

* Konuşmuş gibi okuma veya söyleme.

322 **29** Molto tranquillo, meditamento

325

Şekil 16: İkinci bölmedeki 3. varyasyonda duyulan B1, A1 ve A2 temaları
(Ölçü 322-326)

4. varyasyon (340.-396. ölçüler) A2 temasından oluşur. Diğer varyasyonlardaki temalar gibi bu tema da ritmik olarak değişime uğramıştır (Şekil 17). Orkestranın üç ölçümlük girişinin ardından, piyanodan da duyulacak olan tema, yine farklı bir ritim kalıbıyla orkestradan duyulur. 346. ölçüde orkestranın girişi sona erer ve tema piyanoya geçer.

Şekil 17: İkinci bölmedeki 4. varyasyonun girişi (Ölçü 340-346)

Orkestra ile yavaş yavaş dağılan lirik karakter piyanonun girişin ardından tamamen son bulur. Mi bemol minör tonalitesindeki tema unison olarak duyulurken, orkestradan da B1 temasının değiştirilmiş hali duyulmaktadır. 355. ölçüde orkestradan A2 teması, 357. ölçüde ise B1 teması duyulur. Ardından 360. ölçüde orkestra ve piyanonun kısa bir kanonu ile başlayan tema üçlemelere dönüşür. 363. ölçüde piyanodan sağ elde si bemol majör tonalitesinde A2 teması üçlemelerle, B1 teması ise sol elde ritmik bir yapıda duyulur. 376. ölçüde A2 temasının serimdeki haliyle ve yavaşlayarak gelmesinin ardından yine üçlemelere geri dönülür. 380. ölçüde değişerek gelen A2 teması sona ererek orkestradan ritmik B1 teması duyulur ve 380.-387. ölçüler arası orkestrada devam eden B1 temasına piyano da eklenir. Orkestranın geniş yavaşlamasının ardından, piyanonun kanon kadansı başlar. Burada mi minör B1 teması yine değiştirilerek kullanılmıştır. Orta ve bas partilerde tema duyulurken, diğer partilerde kristalleri andıran p (piano) arpejler vardır (Şekil 18). Piyanonun solosu sekiz ölçü boyunca devam eder. 396. ölçüde B2 temasının duyulması ile 4. varyasyon sona erer.

Sostenuto, grazioso

389 ³⁶ *f* *p*

391 *f* *p*

393 *f* *dimin.*

Şekil 18: İkinci bölmenin 4. varyasyonunun sonunda
piyanonun kadansı (Ölçü 389-394)

5. varyasyon (396.-425. ölçüler), bir önceki varyasyonun son napolitan akoru ile kesişerek başlar. Bu varyasyon diğerlerinden farklı olarak iki kesitten oluşmuştur. Şekil 19'da görüldüğü gibi ilk kesit, 396. ölçüde orkestradan B2 temasının duyulması ile başlar, ardından 399. ölçüde B2 teması piyanoya geçer. Tema arka arkaya iki kez duyulur. İkincisi, ilkinin genişletilmiş halidir. Bu sırada orkestradan da aynı tema duyulmaya devam eder.

Şekil 19: İkinci bölmedeki 5. varyasyonun orkestra girişi (Ölçü 396-400)

406-409. ölçülerde B1 teması piyanoda sol elde sekizliklerle duyulurken, sağ elde de farklı bir ritmik yapıda duyulur. Şekil 20'de görülen bu ritmik yapıdaki B1 temasıyla ileriki varyasyonlarda da karşılaşılacaktır.

Şekil 20: 5. varyasyondaki B1 temasının ritmik yapısı (Ölçü 406-409)

410. ölçüde, ikinci kesit olan 5. varyasyonun köprüsü başlar. Teknik olarak da oldukça güç olan bu pasajda, sol el 4. ve 5. parmaklarla tril çalarken, 1. parmak dörtlüklerle B1 temasını çalar. Dört ölçü boyunca devam eden B1 temasının ardından, yine sol elde A1 teması duyulur ve daha sonra A1 teması orkestraya geçer. Ardından aynı sekiz ölçü bir ton yukarıdan tekrar gelir. A1 temasının orkestradan ikinci kez duyulması ile 5. varyasyon (köprü ile) sona erer.

6. varyasyon (426.-444. ölçüler) fa diyez minör tonalitesinde ve A1 temasının farklı bir ritim kalıbıyla piyanodan duyulması ile başlar. Şekil 21’de görülen *Fantastico, ma sempre al rigore di tempo* başlıklı kısmın böyle bir ritim kalıbıyla gelmesi, Metner’in eserlerinde farklı ritim kalıplarına yer vermesinin bir örneğidir. A1 teması, 439. ölçüye kadar piyano ve orkestradan duyulmaya devam eder ve hemen ardından 406.-409. ölçüler arası duyulmuş olan ritmik B1 temasına geçer. B1 temasının piyanodan dört ölçü duyulması ile 6. varyasyon sona erer.

The image shows a musical score for the 6th variation, measures 426-427. The score is in F minor (three sharps) and 3/4 time. It features a piano part with a complex rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes, including triplets and sixteenth-note runs. The tempo/mood is 'fantastico, ma sempre al rigore di tempo'. Dynamics include 'pp' and 'p'. A 'cresc.' marking is present. The score is divided into two systems, each with a treble and bass clef staff.

Şekil 21: İkinci bölmedeki 6. varyasyonun ritmik girişi (Ölçü 426-427)

7. varyasyon (444.-459. ölçüler), la majör tonalitesinde, orta tempoda ve espressivo C1 teması ile ilk olarak orkestradan duyulur (Şekil 22). Burada serim bölümünde olduğu gibi orkestradan duyulan C1 temasının ardından piyanodan C2 teması duyulmaz, piyano C1 temasını çeşitler. Çeşitlemenin arka arkaya dört kez duyulmasıyla 7.varyasyon, 459. ölçüde, mi bemol majör tonalitesinde sona erer.

Şekil 22: İkinci bölmedeki 7. varyasyonun girişi (Ölçü 444-447)

8. varyasyon (459.-530. ölçüler), mi bemol majör tonalitesinde dokuz ölçülük orkestranın girişi ile başlar, diğer varyasyonlara göre daha uzundur. Orkestra tarafından seslendirilen ilk tema C2, ardından da A2 temasıdır. Orkestranın solosunun ardından C2 teması dört ölçü piyanodan duyulur. 472. ölçüde orkestradan re bemol majör tonalitesinde duyulan temanın ardından yine piyanoya geçen tema, genişletilmiş hali ile devam eder. Burada tema bir orkestraya bir piyanoya geçtiği için piyano ve orkestra diyalog halindedir. 479. ölçüde orkestra piyanoya A2 teması ile katılır. 486. ölçüde piyano orkestraya güçlü ve kromatik oktavlarla eşlik eder. Bu oktavlı pasajın ikinci gelişinin ardından, piyanodan sol elde yine oktavlarla A2 teması duyulur. B2 temasının başının orkestra ve piyano arasındaki atışmasının ardından, 495. ölçüde sol elde oktavlarla A2 teması duyulurken, sağ elde yine B2 teması duyulmaktadır. 499. ölçünün sonunda B2 temasından kesitler, Şekil 23'te görüldüğü gibi orkestra ve piyanodan genişletilmiş ve kanon halinde duyulmaya başlar. Orkestra ve piyanonun kanonu 505. ölçünün sonuna kadar devam eder.

499

dim.

p

affanato, ma il rigore di tempo

499

affanato, ma il rigore di tempo

p m.s.

pp dolente

m.d.

501

foggiano

Şekil 23: 8. varyasyondaki orkestra ve piyanonun kanonu (499-502)

506. ölçüde orkestradan la minör tonalitesinde B1 teması kendi ritminde duyulur. 508. ölçüde yine B1 teması daha önce birçok kez duyulan (406-409 ve 440-443 ölçülerde) ritmik bir yapı ile piyanoya geçer. 510. ölçüde tekrar B2 teması kanon olarak piyano ve orkestradan duyulur. 514. ölçüde orkestradan A1 teması duyulur ve tema 522. ölçüye kadar devam eder. Orkestranın temasına piyano güçlü akorlar ve oktavlarla eşlik eder. 522. ölçüde köprü başlar. 529. ölçüde ise konçertonun ilk ölçüsünde piyanodan duyulan dört ses yine piyanodan trillerle duyulur (Şekil 24). Bu da konçertonun yeniden serim bölümüne hazırlık niteliğindedir.

Şekil 24: Gelişmenin sonundaki giriş motifi (Ölçü 529-530)

Tablo 5’te gelişme bölümünün genel görünüşü gösterilmektedir.

Tablo 5. Gelişme bölümünün genel görünüşü

ÖLÇÜ SAYISI	BÖLMELER	TEMALAR	TONALİTE
202-254	kadans bölmesi	-	re minör-mi bemol minör-do minör
255-291	1.varyasyon	A1-A2	do minör-sol minör-do minör-fa minör-do minör-fa minör-do minör
292-311	2.varyasyon	A2	fa minör-si bemol minör-fa minör
311-339	3.varyasyon	B1	fa minör-sol minör
340-396	4.varyasyon	A2-B1	sol minör-si bemol majör-mi bemol minör-si bemol majör-mi minör
396-425	5.varyasyon	B2-köprü (B2-A1)	mi minör
426-444	6.varyasyon	A1	fa diyez minör
444-459	7.varyasyon	C1	la majör
459-530	8.varyasyon	C2-A2-B2-A1	mi bemol majör-re bemol majör-do minör

2.3. Yeniden Serim

531. ölçüde konçertonun yeniden serim bölümü başlar. Bu bölümün en önemli özelliği, Şekil 25'te görüldüğü gibi temaların piyano ve orkestradan kanon olarak duyulmasıdır. Serim bölümünde olduğu gibi bu bölüm de giriş temasıyla başlar. Konçertonun 2. ölçüsünde başlayan motif hiç değiştirilmeden iki ölçü boyunca piyanodan duyulur. Ardından piyano ve orkestradan kanon olarak A1 teması gelir. Daha sonra A1 teması piyanodan oldukça güçlü (fff) oktav ve akorlarla duyulur. A1 teması, önce piyanodan, bir ölçü sonrasında ise orkestradan duyularak 545. ölçüye kadar devam eder.

The image displays a musical score for piano and orchestra, specifically measures 535 to 538. The score is written in a grand staff format, with the piano part on the left and the orchestra part on the right. The piano part is marked with 'appassionato' and 'fff' (fortississimo). The orchestra part is marked with 'sotto m.o.' and 'm.d.'. The score shows a canon between the piano and orchestra, with the piano part starting at measure 535 and the orchestra part starting at measure 537. The piano part features a series of chords and a melodic line, while the orchestra part features a series of chords and a melodic line. The score is marked with 'f' (forte) and 'p' (piano) dynamics. The piano part is marked with 'appassionato' and 'fff' (fortississimo). The orchestra part is marked with 'sotto m.o.' and 'm.d.'. The score shows a canon between the piano and orchestra, with the piano part starting at measure 535 and the orchestra part starting at measure 537. The piano part features a series of chords and a melodic line, while the orchestra part features a series of chords and a melodic line. The score is marked with 'f' (forte) and 'p' (piano) dynamics.

Şekil 25: Piyano ve orkestradan duyulan A1 temasının kanonu (Ölçü 535-538)

545. ölçüde A2 teması yine kanon olarak önce piyanodan, ardından da orkestradan duyulur. Bu bölümde tüm temalar piyano partisinde oldukça gösterişli bir şekilde sunulmuştur. 553. ölçüde orkestra partisinde, daha önce serim bölümünde duyulan köprü, do minör tonalitesinde yine duyulur. Ardından köprü oktavlarla piyanoya geçer. 561. ölçüde A1 teması orkestradan, mi minör tonalitesinde duyulur. 565. ölçüde ise serim bölümündeki köprü orkestradan, ardından da piyanodan duyulur. Piyanonun akor ve oktavlarıyla sona eren köprünün ardından, 577. ölçüde gelen do minör tonalitesinde A2 temasıyla yeniden serim bölümü sona erer. Burada A2 teması iki kat yavaşlatılmış haliyle duyurulur.

2.4. Koda

Oldukça uzun ve gösterişli bir final olan koda, 582. ölçüde başlar. Koda, alışılmamış bir uzunluğu sahip olduğundan bölmeler halinde incelenmiştir. Üçlemelerden oluşan do minör tonalitesinde A1 temasının değiştirilmiş halinin piyanoda gelişi ile kodanın ilk teması duyulur (Şekil 26). Kodada temalar ilk seslendirilişlerine kıyasla çok daha ritmik ve canlıdır.

Allegro molto $\text{♩} = 138$

582

sf

p

Allegro molto $\text{♩} = 138$

V-ni I

V-ni II

584

Şekil 26: Kodanın ilk teması: A1 temasının değiştirilmiş hali (Ölçü 582-586)

590. ölçüde piyanodan duyulan A2 temasının değiştirilmiş hali 598. ölçüye kadar devam eder ve ardından kısa bir köprü duyulur. 604. ölçüde A1 teması genişletilmiş hali ile önce orkestradan sonra piyanodan duyulur. Burada kadansa hazırlık başlar. 612-614. ölçüler arası Şekil 27’de görülen piyanodan B1 teması duyulurken, orkestradan da A2 teması duyulur.

The image displays a musical score for measures 612-614. The score is written for piano and includes two systems. The first system, labeled 'B1 Teması', features a treble clef staff with a melodic line and a bass clef staff with a supporting line. The second system, labeled 'A2 Teması', also has a treble clef staff with a melodic line and a bass clef staff with a supporting line. A red box highlights a specific melodic phrase in the second system's treble staff. The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings.

Şekil 27: Kodadaki B1 ve A2 temaları (Ölçü 612-614)

614. ölçüde kadansa hazırlık niteliğinde A1 temasından bir kesit duyulur ve gelişerek devam eder. A1 temasının güçlü oktavlar ile piyanoda sol ele geçmesinin ardından, 625. ölçüde kadans başlar. Teknik olarak oldukça güç olan kadans, tüm temalardan motifler barındırır. On ölçülük kadansın ardından, orkestranın dört ölçülük kapanışıyla kodanın ilk bölümü sona erer, ardından 639. ölçüde *Alla breve* başlıklı bölüm başlar.

Kodanın ikinci bölümü, piyanonun akorlarıyla, Şekil 28'de görülen do minör tonalitesindeki A1 temasından bir motifle başlar. Daha önceki seslendirilişlerine göre bu kez oldukça sakin akor ve arpejlerle gelen motif arka arkaya iki kez tekrar eder.

Alla breve
Lamentoso, ma non lento

639

Alla breve
Lamentoso, ma non lento

Fiat!

p

poco marcato

Şekil 28: Kodanın A1 teması ile başlayan ikinci bölümü (Ölçü 639-640)

647. ölçüde piyanodan, A2 temasından bir kesit duyulur. İki ölçülük akorlardan oluşan crescendonun ardından, 655. ölçüde tekrar A1 teması gelir. 661. ölçüde B1 teması piyanoda sol elde duyulur. 663. ölçüde B1 teması iki kat hızlı haliyle orkestraya geçer. Obua ve klarinetin teması seslendirmesinin ardından tema üçlemelerin orta partisinde piyanoya geri döner. Piyanonun solosu, B1 temasının do majör akoruyla sona erer. Temanın son kez orkestradan duyulması ile ikinci bölüm kapanır.

Kodanın üçüncü bölümü, 676. ölçüde piyanonun lirik, do majör tonalitesinde C2 teması ile başlar. Şekil 29'da görüldüğü gibi 677. ölçüde orkestra piyanoya B1 teması ile katılır. 683. ölçüde aynı tema piyanoda devam etse de ritim değişmiştir. 691. ölçüde bu kez tema orkestraya geçer. Piyano, orkestraya güçlü arpejler ve glissandolar ile eşlik eder. 699. ölçüde başlayan köprüde de yine C2 temasından motifler vardır.

675 *dolce, sereno*
C2 Teması

678
B1 Teması

Şekil 29: Kodanın üçüncü bölümündeki C2 ve B1 temaları (675-679)

707. ölçüde kodanın dördüncü bölümü başlar. Bu bölümde ilk olarak piyanodan A2 teması, 711. ölçüde ise A1 teması duyulur. 715. ölçüde aynı ritim kalıbıyla tekrar A2 temasına geri döner. 719. ölçüden itibaren aynı ezgi her ölçüde tekrarlanır. Bu da kapanışa hazırlık gibidir.

723. ölçüde, kodanın son bölümü olan kapanış bölümü başlar. Buradan itibaren piyano ve orkestra görkemli sona adım adım yaklaşır. Ondokuz ölçülük uzun bir crescendo ardından, 731. ölçüde piyano ve orkestra birlikte tremololara başlar. Dört ölçü boyunca devam eden tremoloların ardından, piyanonun fff (fortissimo) do majör arpejleri ve orkestranın akorları duyulur. Her ne kadar konçerto do majör tonalitesinde bitse de bestecinin eseri bestelediği sırada sürmekte olan savaşa gönderme yaparak, bomba etkisi veren üç bas do ile konçerto sona erer (Şekil 30).

Şekil 30: Konçertonun kapanışı (Ölçü 738-741)

Tablo 6’da koda’nın genel görünüşü gösterilmektedir.

Tablo 6. Koda’nın genel görünüşü

ÖLÇÜ SAYISI	BÖLMELER	TEMALAR	TONALİTE
582-638	1.bölme	A1-A2-B1-A1	do minör
639-674	2.bölme	A1-B1	do minör
675-706	3.bölme	C2-B1	do majör
707-722	4.bölme	A2-A1-A2	do majör
723-741	5.bölme	Tema yok (arpejler ve triller)	do majör

SONUÇ

Nikolay Karloviç Metner, yaşadığı dönemin zorluklarına rağmen müziğe, özellikle de piyano edebiyatına birçok önemli eser kazandırmış bir bestecidir. 20. yüzyılda yaşamış Debussy, Ravel, Skriabin, Schoenberg, Berg, Webern gibi besteciler, atonal müzik, çok tonluluk, çok ritimlilik gibi teknikleri kullanmaya başlasalar da Metner de yakın arkadaşı Rahmaninov gibi hayatı boyunca eserlerinde geleneksel teknikleri kullanmış ve geliştirmiştir. Bu özelliğinden dolayı eleştirilse de hiçbir zaman fikirlerinden ödün vermemiş ve bu düşüncelerini *The Muse and The Fashion* adlı kitabında detaylı olarak paylaşmıştır.

Metner, eserlerini bestelerken tema ve ezgiye oldukça önem vermiştir. Eserlerinde kullandığı temaların güzelliği ile eleştirmenler tarafından da büyük övgüler almıştır. *Masallar* albümünde olduğu gibi bazen şiirleri ve halk hikayelerini konu almış, bazen de dinleyicinin hayal gücüne bırakmıştır. Piyano için bestelediği çok sayıda sonat, *Masal* ve küçük formlu eserin yanı sıra şan ve piyano için de birçok eser besteleyerek müzik edebiyatına çok sayıda eser kazandırmıştır.

Metner, piyano ve orkestra için üç konçerto bestelemiştir. Bunlardan ilki büyük bir sonat allegrosu formunda yazılmış olan *Op. 33 No.1*'dir. Günümüzde konser programlarında yeterince yer verilmemesine rağmen, Metner'in bu ilk konçertosu piyano edebiyatına kazandırılan önemli eserlerden biridir. Tüm eserleri genelinde daha çok *Skazki (Masallar)* ile tanınan Metner, 1914-1917 yılları arası bestelediği bu ilk konçertosu ile sonat allegrosu formunun ne kadar özgür ve ustaca kullanılabileceğini, ayrıca geleneksel tekniklerden faydalanarak ne kadar özgün olunabileceğini kanıtlamıştır. Bu eserde de diğer eserlerinde olduğu gibi temalara büyük önem vermiş ve işlemiş, kendine özgü ritim kalıpları kullanmış ve polifonisini kanonlar ile zirveye taşımıştır.

Günümüzde Metner ve eserleri fazla tanınmadığı için konser salonlarında da yeterince seslendirilmediği görülmektedir. 20. yüzyılın bu önemli bestecisi Metner ve eserlerinin, yapılacak araştırmalar ve konserler ile daha çok tanınması sağlanmalıdır. Bu çalışmalarla hem Metner'in müziği daha somut değerlendirilebilecek hem de piyanist ve piyanist adayları artistik açıdan büyük kazanımlar elde edeceklerdir.

EK 1

Opus sırasına göre Metner'in eserleri ⁸⁷

OPUS NO	ESER ADI	ORKESTRASYON
Op.1	8 Stimmungsbilder	Piyano
Op.1 bis	The Angel	Şan ve Piyano
Op.2	3 Improvisations	Piyano
Op.3	3 Romansa	Şan ve Piyano
Op.4	4 Morceaux	Piyano
Op.5	Fa minör Sonat	Piyano
Op.6	9 Goethe-Lieder	Şan ve Piyano
Op.7	3 Arabesken	Piyano
Op.8	2 Märchen	Piyano
Op.9	3 Märchen	Piyano
Op.10	3 Dithyramben	Piyano
Op.11	Sonaten Triade	Piyano
Op.12	3 Stikhotvoreniya Geyne	Şan ve Piyano
Op.13	2 Şarkı	Şan ve Piyano
Op.14	2 Märchen	Piyano
Op.15	Goethe'nin şiirleri üzerine 12 şarkı	Şan ve Piyano
Op.16	3 Noktürn	Keman ve Piyano
Op.17	3 Novelli	Piyano
Op.18	Goethe'nin şiirleri üzerine 6 şarkı	Şan ve Piyano

⁸⁷ <http://www.medtner.org.uk/works.html> (20.04.2017)

Op.19	Nietzsche'nin şiirleri üzerine 3 şarkı	Şan ve Piyano
Op.19a	Nietzsche'nin şiirleri üzerine 2 şarkı	Şan ve Piyano
Op.20	2 Skazki (Masallar)	Piyano
Op.21	Si minör Sonat No.1	Keman ve Piyano
Op.22	Sol minör Sonat	Piyano
Op.23	4 Lirik Fragman	Piyano
Op.24	8 Şarkı	Şan ve Piyano
Op.25	2 Sonat (do minör ve mi minör)	Piyano
Op.26	4 Skazki (Masallar)	Piyano
Op.27	Sonata Balad	Piyano
Op.28	7 Şarkı	Şan ve Piyano
Op.29	Puşkin'in şiirleri üzerine 7 şarkı	Şan ve Piyano
Op.30	La minör Sonat	Piyano
Op.31	3 Parça	Piyano
Op.32	Puşkin'in şiirleri üzerine 6 şarkı	Şan ve Piyano
Op.33	Do minör Konçerto No.1	Piyano
Op.34	4 Skazki (Masallar)	Piyano
Op.35	4 Skazki (Masallar)	Piyano
Op.36	Puşkin'in şiirleri üzerine 6 şarkı	Şan ve Piyano
Op.37	Tuçev ve Fet'in şiirleri üzerine 5 şarkı	Şan ve Piyano

Op.38	Forgotten Melodies (Unutulmuş Melodiler) 1. kitap	Piyano
Op.39	Forgotten Melodies (Unutulmuş Melodiler) 2. kitap	Piyano
Op.40	Forgotten Melodies (Unutulmuş Melodiler) 3. kitap	Piyano
Op.41	Sonata Vocalise No.1 Suite Vocalise No.2	Piyano ve Vokal
Op.42	3 Marchen	Piyano
Op.43	2 Canzone ve Dans	Keman ve Piyano
Op.44	Sol major Sonat No.2	Keman ve Piyano
Op.45	4 Şarkı	Şan ve Piyano
Op.46	7 Lied	Şan ve Piyano
Op.47	2 İmprovizasyon	Piyano
Op.48	2 Marchen	Piyano
Op.49	3 Hymnen an die Arbeit	Piyano
Op.50	Do minor Konçerto No.2	Piyano
Op.51	6 Marchen	Piyano
Op.52	Puşkin'in Şiirleri zerine 7 Şarkı	Şan ve Piyano
Op.53	Sonat Romantica No.1 Sonat Minacciosa	Piyano
Op.54	Romantische Skizzen für die Jugend	Piyano
Op.55	Tema ve varyasyonlar	Piyano

Op.56	Sonat Idylle	Piyano
Op.57	Mi minör Sonat No.3	Keman ve Piyano
Op.58	2 Parça	2 Piyano
Op.59	2 Elegie	Piyano
Op.59 bis	Polden (Midday)	Şan ve Piyano
Op.60	Mi minör Konçerto No.3	Piyano
Op.61	7 hinterlassene Lieder	Şan ve Piyano
Yok	Sol minör Sonatin	Piyano
Yok	Beethoven'ın 4. konçertosu için 2 kadans	Piyano
Yok	Etüd	Piyano
Yok	Skazka (Masal)	Piyano
Yok	Do majör Piyanolu Kuartet	Piyanolu Kuartet

EK 2
YÜKSEK LİSANS PERFORMANS PROGRAMI

- G.F. HANDEL – Chaconne HWV 435, Sol Majör
- W.A. MOZART – Fantazi K 475, Do minör
- S. RAHMANINOV – Etude-Tableaux Op.39 No.9, Re Majör
- N. METNER – Masallar Op.20
- M. DÜRRÜOĞLU-DEMİRİZ – Le Tourneur (Semazen)
- N. METNER – Piyano Konçertosu Op.33 No.1

KAYNAKLAR

Kitaplar

- APPELBAUM Stanley, *Nikolai Medtner: The Complete Fairy Tale*, New York, Dover Press, 2015.
- MARTYN Barrie, *Nicolas Medtner: His Life and Music*, London, Scholar Press, 1995.
- MEDTNER Nikolas, *The Muse and The Fashion*, (çev. Alfred Swan), Haverford, Haverford College Bookstore, 1951.
- NATHAN Montagu, *Contemporary Russian Composers*, London, C. Palmer&Hayward, 1917.
- SAY Ahmet, *Müzik Tarihi*, 3.B., Ankara, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, 1995.
- TOZER Geoffrey, *Nikolai Medtner: The Complete Piano Sonatas Series 1 (Performans Notları)*, New York, Dover Press, 1988.
- VASYUTİNSKAYA Evgeniya, *N.K. Medtner: Lichnost, Vzglyady, Stil. Ispolnenie Muzyki Metnera: analiticheskie etjudy*, St. Petersburg, Compozitor (SPb.), 2014.

Diğer Kaynaklar

- ALEXANDER Arthur, "Nicholas Medtner: An Appreciation", *Tempo*, No.22, Cambridge, Cambridge University Press, 1951-1952, ss. 3-4.
- B. ÇINAR Bengi, *Post Romantik iki Rus Besteci: Rachmaninoff ve Medtner ve Medtner'in Tanınmayışı*, Eskişehir Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, (Yayımlanmamış Sanatta Yeterlilik Tezi), Eskişehir, 2010.
- GERSTLE Henry, "The Piano Music of Nikolai Medtner" , *The Musical Quarterly*, Vol. 10 No.4, Oxford, Oxford University Press, 1924, ss. 500-510.
- NAGAHATA Hiroko, *Medtner's Fairy Tales: Texture and Subtlety*, Michigan State University, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Michigan, 2012.
- SANCAR Nuray, *Sovyet Devriminin Kültürel Etkisi*, Özgürlük Dünyası Dergisi, <https://ozgurlukdunyasi.org/arsiv/167-sayi-186/443-sovyet-devriminin-kulturel-etkisi>, (27.04.2017).
- SAREST Alexandra, *Nikolai Medtner's First Piano Concerto: A Metrotectonic Analysis*, The City University of New York, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), New York, 2014.

UÇARSU Hasan, “Stalin ve Müzik: Soştakoviç Olayı”, (Etkinlikler-Voyvoda Caddesi Toplantıları 2004-2005) 2005.

http://www.obarsiv.com/guncel_vct_0405_hasanucarsu.html, (01.01.2017), ss.1-2.

<http://www.medtner.org.uk/works.html> (20.04.2017).

<http://www.russianartsong.com/medtner> (29.04.2017).

[http://imslp.org/wiki/Piano_Concerto_No.1,_Op.33_\(Medtner,_Nikolay\)](http://imslp.org/wiki/Piano_Concerto_No.1,_Op.33_(Medtner,_Nikolay)) (30.04.2017).

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

TEZ ÇOĞALTMA VE ELEKTRONİK YAYIMLAMA İZİN FORMU

Yazar Adı Soyadı	Ecem ALNIAÇIK
Tez Adı	N.Metner'in Müzikal Stili ve Birinci Piyano Konçertosu
Enstitü	Sosyal Bilimler Enstitüsü
Anabilim Dalı	Konservatuvar-Müzik
Tez Türü	Yüksek Lisans (Tezli)
Tez Danışman(lar)ı	Doç. Özgür Ünal
Çoğaltma (Fotokopi Çekim) izni	☒ Tezimden fotokopi çekilmesine izin veriyorum. ☐ Tezimin sadece içindekiler, özet, kaynakça ve içeriğinin % 10 bölümünün fotokopi çekilmesine izin veriyorum. ☐ Tezimden fotokopi çekilmesine izin vermiyorum.
Yayımlama izni	☒ Tezimin elektronik ortamda yayımlanmasına izin veriyorum.

Hazırlamış olduğum tezimin belirttiğim hususlar dikkate alınarak, fikri mülkiyet haklarım saklı kalmak üzere Uludağ Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı tarafından hizmete sunulmasına izin verdiğimi beyan ederim.

Tarih

16.06.2017

İmza

